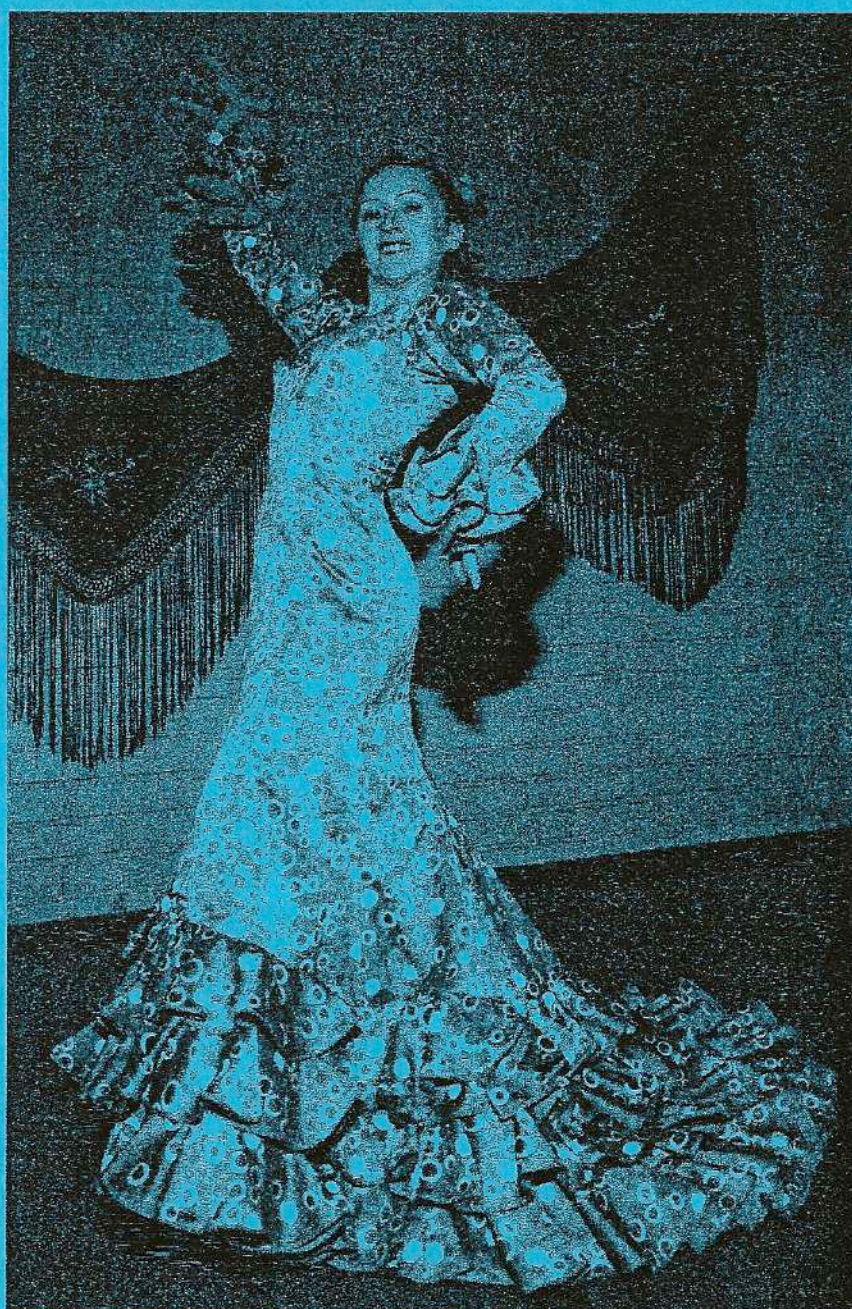

Letra

2/01

Helsingin
flamencoyhdistyksen
jäsenlehti

Letra 2/2001

Helsingin Flamencoyhdistys ry:n jäsenlehti

Päätoimittaja:

Irja Kajander, Kirstinkatu 2 D 93, 00530 HELSINKI, p. 09-773 6412
e-mail: irja.kajander@kolumbus.fi

Vakituiset toimittajat:

Tove Djupsjöbacka, Terhi Ketolainen, Juha Leino (p. 040-562 3933, e-mail: juha.leino@kolumbus.fi), Milena Urmäs (p. 050-522 9069, e-mail: milena@jippii.fi)

Kuvaaja: Auli Kaartinen

Taitto:

Irja Kajander

Monistus: Jäljentämö Jokela Oy

ISSN 1456 7938

HELSINGIN FLAMENCOYHDISTYKSEN HALLITUS VUONNA 2001

Puheenjohtaja:

Tove Djupsjöbacka, Välskärinkatu 1 b A 23, 00260 HELSINKI
p. 040-716 3134 (yhd. puhelin), 040-731 4304, e-mail: tove.djupsjobacka@mail.hbl.fi

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Auli Kaartinen, Kirkonkyläntie 13 A 10, 00700 HELSINKI, p. 050-305 7392, 09-351 4781,
09-5840 4551 työ, e-mail: auli.kaartinen@btj.fi

Johanna Komppa (sihteeri), Leppäsuonkatu 7 A 61, 00100 HELSINKI, p. 040-581 8140
e-mail: johanna.komppa@helsinki.fi

Maija Lepistö, Susitie 10 A 1, 00800 HELSINKI, p. 050-300 2596, maija.lepisto@hotmail.com

Eija-Liisa Linnapuomi-Kanerva (taloudenhoitaja), Hollantilaisentie 3 as 6, 00330 HELSINKI,
p. 09-482 970, e-mail: eija-liisa.linnapuomi@kolumbus.fi

Anne Riikola, Vironkatu 4 D 28b, 00170 HELSINKI, p. 050-561 6586, e-mail: anne.riikola@iobox.fi

Laura Vilhonen, Vaasankatu 4 B 36, 00500 HELSINKI, p. 050-581 2561, e-mail:
lauraelina.vilhonen@myy.helia.fi

Hallituksen varajäsenet:

Terhi Ketolainen, Karhutie 20 A 4, 00800 HELSINKI, p. 050-351 1979, 09-755 4436 koti, e-mail:
terhi.ketolainen@kolumbus.fi

Anne Lamberg (jäsenrekisterin hoitaja), Urkupillintie 7 H 78, 00420 HELSINKI,
p. 040-52 12 763, 020-483 5911 työ, e-mail: anne.lamberg@metso.com

Tytti Nieminen, Lahnaruohontie 1 B 24, 00200 HELSINKI, p. 050-34 66 368, e-mail:
tytti.s.nieminen@helsinki.fi

Helsingin Flamencoyhdistys ry –
Peña Flamenca de Helsinki
Pohjoisesplanadi 2, 00130 Helsinki
gsm 040-716 3134
www.saunalahti.fi/flamyhd

SISÄLLYS

- 4 Puheenjohtajalta
- 5 Päätoimittajalta
- 6 Calendario
- 9 Noticias
- 11 Tampereen flamencoviikko. Katariina Kallio
- 13 Festivaaleilta
Jerez: Tove Djupsjöbacka
Sevillan Feria: Katia Enbuske
- 22 Haastattelu. Anneli Uronen 70-vuotta: Jenny Jännäri
- 25 Arvostelut.
Fiesta flamenca Kaisaniemessä: Milena Urmas
Jazzflamenco La Cabanassa: Sampsa Peltonen
Isabel Bayón Sevillassa: Katia Enbuske
Vicente Amigo April Jazzissa: Tommi Virtanen
Jyrki Karttunen Stoassa: Juha Leino
101 Reykjavik: Milena Urmas
- 35 ¿Como? Esiintymispuvut: Milena Urmas

PUHEENJOHTAJALTA

Aika sen kun rientää. Viime palstaa kirjoittaessani muistelin vielä festarin lumisotaa, nyt aurinko paistaa ikkunan ulkopuolella. Kesä siis lähestyy.

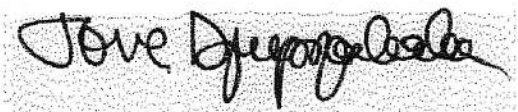
Flamencovuosi 2001 on tähän mennessä onnistunut varsin hyvin. Kahden vuositaisen flamencofestivaalin lisäksi flamenco on jälleen ollut näyttävästi esillä monessa paikassa. Ei pelkästään Suomessa - **Maria Págeskin** voi hehkuttaa presidentti **George W. Bushille** esiintymistä. Uutinen ei kerro miten presidentti esitykseen reagoi...

Flamencosta riittää, kuten aina, puhumista. Positiivinen palaute ilahduttaa aina, mutta myös rakentava kritiikki on asia, joka johtaa eteenpäin, ja saa ihmiset miettimään. Toimittuani nyt puoli vuotta puheenjohtajana olen jo lukemattomat kerrat joutunut (tai päässyt) kohtaamaan monenlaista kritiikkiä. Hymy huuleen tulee aina välillä, kun yhdistyksen puhelimesta kysytään, olenko minä yhdistyksen ainoa kokopäiväinen työntekijä... Tehtyjen päätösten takana pitää seistä, mutta tietääkseen mitä jäsenistö on mieltä, pitää myös saada palautetta. Pyrin vastaamaan kritiikkiin, ja pistämään asiat muistiin, jotta hallitus pystyisi edustamaan jäsenten mielipiteitä mahdollisimman hyvin. Kritiikki on siis tervetullutta. Myös positiivinen. Hoidetaan asiat sitä mukaa kun aika siihen riittää.

Helmikuun espanjanmatkani jälkeen palasin Suomeen täynnä visioita ja innostusta. Opit jäivät muhimaan ja odottavat toteuttamista. Jokainen matka opettaa jotain erilaista. Cádizin karnevaalivisiitin jälkeen tanguillos-rytmi rupesi pikku hiljaa aukeamaan, kuullettuani koko päivän ajan laulavia klovneja ja muita hilpeitä kansalaisia. Jerezin visiitti oli (yllättäen...) buleriaksen suhteen opettavainen. Juuri tällaiset opit ovat mielestäni ne tärkeimmät opit - kullannarvoisia yksityiskohtia, tai löytää sitä oikeata meininkiä.

Toivotan hallituksen puolesta kaikille oikein rentouttavaa flamencokesää! Tampereella nähdään, toivottavasti rennoissa flamencotunnelmissa!

Puheenjohtajanne

PÄÄTOIMITTAJALTA

Miten se taas menikään... "Kuu kiurusta kesään, Letrasta ei päivääkään"? Letra kainalossa on hyvä suunnata kesälaitumille.

Suomalaisen flamencon uranuurtaja Anneli Uronen täyttää 70-vuotta. Onnittelut hänelle myös Letran toimituskunnalta.

Tampereen flamencoviikon tiedotusaikataulu ei tällä kertaa osunut yhteen Letran deadlinen kanssa. Tanssikurssien ilmoittautuminen on jo ehtinyt alkaa eikä lehti ehkä ehdi kaikille edes ennen laulu-, kitara- ja cajónkurssejen ilmoittautumisaikaa. Kannattaa silti soittaa ja tarkistaa tilanne. Kaikki kurssit ovat tuskin vielä täynnä. Muista kurseista myös Espanjassa on tietoa calendario-palstalla.

Levyarvosteluille ja erilaisille kurssi- ja festivaalimuisteluille on aina tarvetta. Jos siis kuulet uuden levyn, älä pidä tietoa itselläsi, vaan kerro siitä koko Letran lukijakunnalle. Ja muitakin juttuaiheita saa tarjota. Flamencon alalla tosin tapahtuu nykyisin niin paljon, että Letra alkaa muistuttaa enemmän puhelinluetteloa kuin lehteä. Välillä tekisi mieli käskeä kaikkia rajoittamaan vähän, jotta tilaa riittäisi myös minun lempilapsilleni, eli historia-artikkeleille, kuten myös levyarvosteluille ja muulle (vähemmän ajankohtaiselle?) aineistolle. Päätoimittajaan vain iskee välillä suuruudenhulluus. Jos vaikka joulunumerossa...

Kaikki Letran kirjoittajat, niin vakituiset toimittajat kuin avustajatkin, ovat jälleen osoittautuneet korvaamattomiksi. Kiitos kaikille sekä kirjoituksista että hyvistä toivotuksista! Mutta toimituskunnassa on vielä tilaa ainakin yhdelle. Letralla ei nimittäin edelleenkään ole taittajaa. Jos tehtävä kiinnostaa, lue työpaikkailmoitus tästä lehdestä ja ota yhteyttä.

Kesällä en aio päästää irti tietokoneestani kovin monta kertaa, sillä olen luvannut vähintään pari valmista lukua gradustani ensimmäiseen seminaarikokoukseen syyskuussa. En edes tiedä, ehdinkö Tampereelle. Koska tietokoneeni ei mahdu muualle kuin etelänpuoleisen ikkunan eteen, toivon kesäksi pilvisiä iltapäiviä ainakin oman ikkunani edustalla. Muussa tapauksessa luvassa on hikisiä hetkiä. Katsotaan sitten syksyllä, toimiiko minussa enää mikään muu kuin sormet, kun tanssikausi taas alkaa. Ainahan voin tietenkin keskittyä kastanjetteihin.

Onnellista kesää

CALENDARIO

SUOMI

Helsingin Flamencoyhdistyksen kevätjuhlat

1.6 klo 20 alkaen peñalla (Pohjoisespa 2) Ohjelmassa mm. esityksiä, syötävää, juotavaa...

Blue Flamencon kevätnäytös: La Gloria del Ritmo

29.5 klo 19 Kulttuuriareena Gloria
Liput: Blue Flamenco, puh. 040-7542158

Flamenco-bileet Hovin Ratsutilalla

Tampereen Flamencoyhdistys järjestää flamencobileet yhdessä Hovin Ratsutilan kanssa la 9.6.2001 Wesilahti Goes West -lännetapahtuman päätteeksi. klo 17 länneratsastusta (esityksiä, kilpailuja, myös yleisölle mahdollisuus kokeilla) klo 19 **About 7 cowboys** esittää tallinparvessa lännerlauluja. **Pirkanmaan Linedancers** esiintyy ja opettaa rivitanssia yleisölle. Noin klo 21 alkaen sevillanasta. Sevillanaksen lisäksi luvassa on ainakin tangosta, alegriasta, buleriasta ja colombianasta. Tervetuloa esittämään omia koreografioita! Käytössä on 7x7 m puulattia, äänentoistolaitteet ja kannustavaa yleisöä. Vapaa pääsy. Yleisön toivotaan pukeutuvan lännerasuihin tai flamencopukuihin.

Lisätietoja: Matti Hovi, Hovin Ratsutila, puh. 050-554 1374, matti@hovinratsutila.fi
Tuuli Haapala, Tampereen Flamenco-yhdistys, puh. 050-591 1911, tuuli.haapala@uta.fi
Ajo-ohje: www.hovinratsutila.fi

KUOPIO TANSSII JA SOI 13.-19.6.

Nuevo Ballet Español: Furia

koreografia: **Angel Rojas** ja **Carlos Rodriguez**, musiikki: **Grupo Mahera**
17.-18.6. klo 18 Kuopion musiikkikeskus

Tanssiteatteri Eri & Hortto Kaalo:

Romani Gili - mustalaislaulu 17.6 klo 20.45 Kuopion kaupungin-teatteri
Liput: Lippupalvelu, Kuopion musiikkikeskus

Anna Niinimäen tanssikurssit:

Alkeet 13.-17.6., alkeisjatko 13.-19.6.

Belén Mayan tanssikurssit:

Keskitaso 13.-17.6., edistyneet ja ammattilaiset 13.-17.6.

Lisätiedot: Kuopio tanssii ja soi, puh. 017-2821541

www.kuopiodancefestival.fi

TAMPEREEN FLAMENCOVIKKO 29.7.-4.8.2001

Suuret sevillanas-tanssiaiset 29.7.

Suomalaisen flamencon illat 30.7.-1.8. Telakalla

Agua 2.8. Pakkahuoneella.

Duquende 3.8. Pakkahuoneella

Israel Galván tanssi- ja muusikkoryhmineen 4.8. Pakkahuoneella

Kitarakurssi: **El Bolita**

Laulukurssi: **Juan Jose Amador**

Cajón-kurssi: **Manuel Soler**

Tanssikurssit:

Perus- ja keskitaso: **Sonia Sánchez**

Edistyneet: **Israel Galván**

Kursseille ilmoittaudutaan henkilökohtaisesti soittamalla (valitamme, ei tekstiviestejä!) numeroihin 050-5973 732 ja 041-4404 728. Tanssikursseille ilmoittautumiset alkavat jo tiistaina 22.5. kello 9. Laulu- kitara- ja cajón-kurssi-ilmoittautumiset alkavat torstaina 31.5. klo 9. Flamencoviikon järjestäjät pidättävät oikeuden henkilömuutoksiin tämän lehden painoonmenon jälkeen.

Flamencoviikon lippujen ennakkomyyntin hoitaa tänä vuonna tamperelainen levyliike Platta, puh. 03-213 1783.

Lisätiedot: katariinakallio@hotmail.com

KESKI-EUROOPPA

Paco de Lucía

Royal Festival Hall, London, Iso-Britannia, 28.6.

Theatre Antique de Vienne, Wien, Itävalta, 30.6.

Grand Rex, Paris, Ranska, 1.7.

Philharmonie Gaststeig, München, Saksa, 3.7.

Zeltfestival, Mainz, Saksa, 5.7.

Bundeskunsthalle, Bonn, Saksa, 7.7.

Traumzeit Festival, Duisburg, Saksa, 8.7.

Lugano Festival Jazz, Sveitsi, 13.7.

Catarina Mora Flamenca, mukana m.m. **Rafael de Huelva, Mariano Martin, Ricardo Espinosa ja Leonor Moro**. Alte Kelter, Fellbach, Saksa, 28.6.

Landestheater, Tübingen, Saksa, 29.6.

Winterthur, Saksa, 25.9.

Stadthalle, Aalen, Saksa, 11.10.

Lisätietoja: flamencomora@cs.com

Nina Corti

Theater am Gendarmenmarkt, Berlin, Saksa, 3.7.

Festival, Gifhorn, Saksa, 18.8.

Rheingau Musikfestival, Wiesbaden, Saksa, 25.8.

Stadttheater, Wolfsburg, Saksa, 18.12.

Lisätietoja: <http://www.simane.de>

ESPANJA

CÁDIZ

Compañía de Antonio Marques, Teatro Manuel de Falla, 1.6.

"Preliminares del XXVII Concurso Nacional de Cante por Peteneras" (Kansallisen peteneras-laulukilpailun esikarsinta), Peña La Petenera, 2.6.

Compañía de Sara Baras, "Juana la Loca", Teatro Manuel de Falla, 14.6. ja 21.6.

ALMERÍA

Antonio el Pipa, "Flamenco viene del sur", Teatro Apolo, 8.6.

MADRID

Ballet Nacional de España, Festival Internacional Madrid en Danza, Teatro de Madrid, 1.-3.6.

Rafael de Utrera, Galileo Galilei, 7.6.

Merenguito, Peña el Duende, 8.6.

Merenguito, Centro Cultural La Vaguada, 28.6.

Ezequiel Benitez & Antonio Higueros, Galileo Galilei, 5.7.

SEVILLA

Jose Galan, Eva Panadero & Joaquín Vaquero, "Creencias", La Fundación, 6.6.

Ballet de Cristina Hoyos, "Tierra Adentro", Teatro de la Maestranza, 20.-21.6.

Larachí Flamencan esityssarjan päätös: kevään parhaimmisto, Centro Cultural El Monte, 21.6.

MÁLAGA

José Menese, Alhaurín de la Torre, 16.7.

GRANADA

La Familia Montoya (Carmelilla, La Negra Carmen, Angelita Aguasanta, Juan Carlos Berlanga, Manuel Tudela), Teatro Alhambra, 20.6.

BARCELONA

Paco de Lucía, XII Festival Internacional de Guitarra, Auditori, 26.-27.6.

50 FESTIVAL INTERNACIONAL DE MÚSICA Y DANZA, Granada, 22.6.-8.7.

Orquesta Nacional de España, solistina **Esperanza Fernández**, 22.6.

David Lagos, laulu, 22.6.

Compañía Andaluza de Danza: Paisajes, Encuentros, 23.6.

Laura Vital, laulu, 23.6.

Carmen Linares, laulu, **Miguel Ángel Cortés ja Paco Cortés**, kitara; **Antonio Coronel**, perkussiot; **Ana González ja Federico Baeza**, palmas, 26.6.

El Bolita, kitara, 27.6.

Hiniesta Cortés ja Andrés Peña,
tanssi, 29.6.

Juan Diego, kitara, 2.7.

Compañía Eva La Yerbabuena:

5 Mujeres 5, 3.7.

Lisätietoja: www.granadafestival.org

FESTIVAL DE LA GUITARRA DE
CÓRDOBA 4.-13.7.

Kursseja:

Tanssi, **Inmaculada Aguilar,** 7.-11.7.

Tanssi, **Javier Latorre,** 9.-13.7.

Kitara, **Rafael "Merengue",** 6.-8.7.

Kitara, erikoiskurssi, opettajina **Manolo Sanlúcar, José Antonio Rodríguez, Manolo Franco, Paco Serrano,** 4.-14.7.

Lisätietoja ja tietoja esityksistä nettisivuilta:
<http://www.guitarracordoba.com>

JEREZ

Chiqui de Jerezin tiiviskurssit

29.7.-3.8. ja 5.-10.8.

Lisätietoja: solysombra@bluewin.ch

Eva La Yerbabuena 30.7.-4.8.

Mercedes Ruiz/ Bulería de Jerez
30.7.-11.8.

Javier Latorre 6.8.-11.8. ja 15.10.-19.10.

Ana Cali 15.-19.10.

Lisätietoja:

<http://www.academiadebailejerez.com>

SANLÚCARIN KURSSIT 16.-21.7.

Tanssi: **Carmen Cortés**

Kitara: **Gerardo Nuñez**

Perkussiot: **Cepillo**

Laulu: **David "Palomar"**

Kitaran rakentaminen: **Rafael Romero**

Lisätietoja: Art-Danza, puh. +34-956-368279,
cursoflamenco@retemail.es

Fundación Christina Heerenin kesäkurssi 2.-27.7.

Laulu: **Naranjito de Triana, Paco Taranto, José Lama**

Kitara: **Eduardo Rebollar, Antonio Carmona**

Tanssi: **Rafael Campallo, Milagros Menjibar, Yolanda Lorenzo**

Lisätiedot: <http://www.fcheeren.es>,
flamenco.heeren@retemail.es, puh. +34-954-21
70 58, fax. +34-954 22 88 79

Estaciones Flamencas

TallerFlamenco, Sevilla, 4.6.-15.6. ja
3.-14.9.

Lisätietoja: <http://www.tallerflamenco.com>

AVOIMIA TYÖPAIKKOJA

Yli 300-jäseninen Helsingin flamencoyhdistys on Suomen suurin peña. Yhdistys julkaisee Letra-jäsenlehteä, joka on Suomen laajin flamencon erikoisjulkaisu. Letran toimitus sijaitsee Helsingissä, mutta lehti käsittelee monipuolisesti kaikkea suomalaista ja espanjalaista flamencoä. Letra ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Nyt Letra etsii

TAITTAJAA

Sinulla on kokemusta taittotyöstä sekä tarvittavat laitteet ja ohjelmistot lehden tekemiseen. Jos sinulla on myös visuaalista silmää ja halua lehden ulkoasun kehittämiseen, pyörrymme onnesta.

Tarjoamme

- mielenkiintoisia kurkistuksia flamencokulissien taakse
- mahdollisuuden tavata Suomeen saapuvia flamencotähtiä
- tilaisuuden olla kehittämässä Suomen merkittävintä flamencolehteä
- päätoimittajan täyden tuen lehden taittotyössä

Mikäli olet jo menettänyt sydämesi flamencolle, anna loppujenkin ruumiinosien mennä. Ota yhteyttä päätoimittaja **Irja Kajanderiin**.
puh: 09- 773 6412
irja.kajander@kolumbus.fi

Seuraava Letra ilmestyy elosyyskuussa.

NOTICIAS

HALLITUS TIEDOTTAA

Hallitus kaipaa jäsenten sähköposti-osoitteita, jotta yhdistyksen tiedotus voitaisiin pikkuhiljaa muuttaa sähköiseksi. Jos käytössäsi on sähköpostiosoite, ilmoita siitä yhdistyksen jäsenrekisterin hoitajalle **Anne Lambergille** anne.lamberg@metso.com. Rekisterinhoitaja ilahtuu myös, jos ilmoitat hänelle sekä posti- että sähköpostiosoitteen muutoksista.

Kesäksi suunnittemme peñan remonttia. Vuosia on jo kulunut tilojemme käyttöönotosta, joten kasvojenkohotus olisi nyt paikallaan. Suunnitteilla on molempien salien maalaaminen, uusien tanssimattojen hankkiminen sekä akustiikkalevyjen hankinta pieneen saliin. Suurin osa tarvittavista materiaaleista yritetään hankkia lahjoituksina. Työt tehdään pääsääntöisesti talokoovoimin, näillä näkymin juhannuksen jälkeisellä viikolla. Ota yhteyttä, jos voit osallistua talkoisiin. Tarkasta ajankoh-

dasta lisäinfoa myöhemmin.

Yhdistys saa jatkuvasti esityskyselyitä erilaisiin tilaisuuksiin. Jos esiintyviä ryhmiä löytyy, olemme harkinneet esiintyjälistan perustamista nettisivuillemme. Halukkaat esiintyjät ilmoittautukoot yhdistyksen nettisivujen ylläpitäjälle **Terhi Ketolaiselle**, puh. 050-3511979 tai terhi.ketolainen@kolumbus.fi.

Jäsenlehti Letra kaipaa edelleen taittajaa. Lehti tehdään vapaaehtoisvoimin. Letra ilmestyy neljä kertaa vuodessa ja taittotyö hoitetaan tehokkaasti noin viikon aikana. Lisätietoja antaa Letran päätoimittaja **Irja Kajander**, puh. 09-773 6412 tai irja.kajander@kolumbus.fi.

Belén Maya tekee koreografian tilaus-teoksen neljälle suomalaiselle flamencon ammattilaiselle. **Erika Alajärvi, Soili Heikkinen, Anna Niinimäki ja Anna-Tuuli Saine** ovat saaneet apurahan projektia varten. Myös Flamencoyhdistys tukee projektia saaden vastineek-

si osan esitysoikeuksista. Yhdistyksen kanssa voi neuvotella vastaavista hankkeista myös tulevaisuudessa. Yhteys-henkilönä toimii yhdistyksen puheenjohtaja.

Yhdistys sai kevään aikana vastaanottaa historian suurimman lahjoituksen. Katja Lindroos lahjoitti yhdistyksen kirjastolle valtavan määrän kirjoja, lehtiä, lehtileikkeitä, videoita, sekä myös esiintymispukuja ja hameita. Yhdistys haluaa esittää Katjalle lämpimät kiitoksensa!

Helsingin V Flamencofestivaali järjestetään helmikuussa 2002. Ehdotuksia ja ideoita sekä festivaalista että yhdistyksen muusta toiminnasta otetaan aina vastaan. Ota siis yhteyttä hallitukseen, jos haluat esittää toiveita, antaa ruusuja tai risuja tai muuten vain keskustella yhdistyksen toiminnasta. Yhteystiedot löytyvät Letran sisäkannesta sekä nettisivuiltamme www.saunalahti.fi/flamymhd.

Helsingin flamencoyhdistys ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidettiin Peñalla lauantaina 24.3.2001 klo 16.00-17.00. Kokouksessa keskusteltiin mm. Peñan remontista ja käsiteltiin yhdistyksen tilinpäätös sekä myönnettiin hallitukselle vastuuvapaus.

Lämmintä ja leppoisaa flamencokesää toivottaen,

Helsingin Flamenco-yhdistyksen hallitus

KIRJASTO KUTSUU

Vuonna 1999 Helsingin flamencoyhdistyksen kirjasto sai suuren lahjoituksen **Jouko Liimataiselta** ja **Ari Salinilta**. Sen jälkeen kirjastoon on hankittu ja saatu lahjoituksina kirjoja, levyjä ja kasetteja. Tänä keväänä kirjasto sai toisen suuren lahjoituksen **Katja Lindroosilta**. Nyt kirjaston kokoelmiin kuuluvat lähes kaikki flamencologian pääteokset, puolisen sataa kirjaa. Kirjastosta löytyy myös muutamia sevillanas-levyjä ja -kasetteja sekä levyjä sellaisilta taiteilijoilta kuin **Vicente Amigo** ja **Mayte Martín**.

Saatavana on myös muutamia espanjalaisen Jaleo- sekä suomalaisen Tanssi-lehden vuosikertoja. Suurin osa kirjallisuudesta aineistosta on espanjan- tai englanninkielistä, mutta tarjolla on myös suomalainen Flamencokirja.

Kirjaston ensimmäinen hoitaja ja kirjaston lainaustoiminnan aloittaja oli **Kati Vyyryläinen**. Nykyinen kirjastonhoitaja on **Virve Yläne**.

Kirjasto on tarkoitettu Helsingin flamencoyhdistyksen jäsenille. Jäsenkortti toimii myös kirjastokorttina.

Laina-aika on kirjastossa neljä viikkoa, syyskuusta alkaen kirjojen laina-aika pysyy neljänä viikkona, äänitteiden laina-aika on kaksi viikkoa.

Kirjasto sijaitsee Helsingin flamencoyhdistyksen tiloissa Pohjoisesplanadi 2:ssa. Kirjasto on avoinna heinäkuun alkuun asti joka kuukauden ensimmäisenä torstaina klo 16-18. Syyskuusta alkaen kirjasto on avoinna kuukauden ensimmäisenä torstaina klo 16-18 ja muina torstaina klo 16-17.

Kirjastonhoitaja Virve Yläneen tavoittaa kirjaston aukioloaikojen ulkopuolella puhelimitse numerosta 040-523 65 69.

Iloisia lukuhetkiä!

Kirjastonhoitaja

DIRECCIONES EN CÁDIZ

FLAMENCOPEÑOJA: Peña Flamenca Juan Villar

Avenida del Duque de Najera (en la calle del Castillo de San Sebastian)

Peña Flamenca Gaditana Enrique el Mellizo

Calle Nuevo Mundo (enfrente de Club Nautico)

Peña Flamenca La Gaviota

Calle Barroca

Peña Flamenca Perla de Cádiz

Avenida del Campo Sur (al lado del Cárcel Real)

ESITYKSIÄ:

Taberna Flamenca "La Cava"

Calle Antonio López, 16

Casino de Cádiz

Calle Obispo Cerezo (Plaza de San Antonio)

KIRJAKAUPPA:

Quorum Libros

Calle Ancha, 27 (Calle de Sagosta/Calle San Miguel-kulma)

LEVYKAYPPA:

Calle del Columeda/Calle Feduchy-kulma

KIRJASTO:

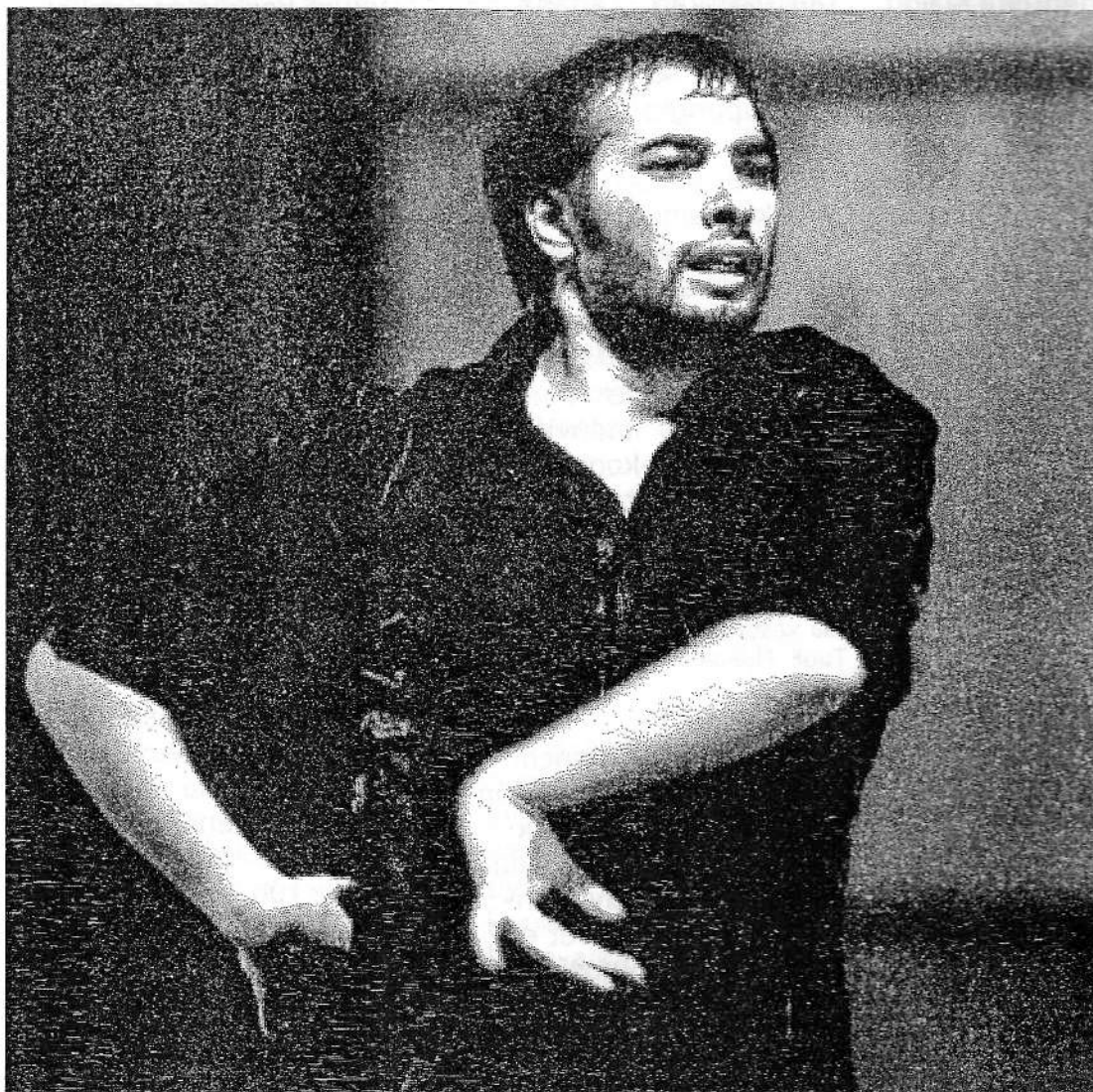
Avenida de Ramón de Carranza

on kolmentasoista opetusta: perus- ja keskitason tanssijoita opettaa **Sonia Sánchez**, joka nähtiin viime kesänä flamencoviikon avajaisissa

esiintyneessä *Kantaka*-ryhmässä. Edistyneitä tanssijoita opettaa Israel Galván. Sonia Sánchezin tanssikurssien hinta on 900 mk ja Israel

Galvánin kurssin hinta on 1.300 mk.

Tervetuloa!

Israel Galván. "Halusin jalkapalloilijaksi – synnyin tanssijaksi".

Lippujen ennakkomyynti: tamperelainen levyliike Platta, puh. 03-213 1783.

Henkilökohtaiset ilmoittautumiset: Tanssikursseille ti 22.5.2001 klo 9.00
Laulu-, kitara- ja cajón-kursseille to 31.5.2001 klo 9.00
numeroihin 050-5973 732 ja 041-4404 728.

HUOM!! TEKSTIViestillä EI VOI ilmoittautua!!

TAMPEREEN FLAMENCOVIKKOYHDISTYS

Anna Haaranen, puheenjohtaja: haaraska@mail.htk.fi, puh. 050-59737

Marjaana Hagelberg, sihteeri: marjaana.hagelberg@opkk.fi, puh. 040-5379 370

Lisätiedot: katariina.kallio@hotmail.com

FESTIVAALEILTA

TUNNELMIA
JÄÄKYLMÄSTÄ
JEREZISTÄ

Tove Djupsjöbacka

El Güito. Kuva: Festival de Jerez. Catálogo.

Jerezin flamencofestivaali on suhteellisen uusi festivaali, joka on nopeasti noussut pintaan tärkeimpiin flamencotapahtumiin kuuluvana. Ajankohta on vaihdellut vuosittain, tänä vuonna festivaali järjestettiin helmi-maaliskuun vaihteessa. Ohjelma oli vakuutava, varsinkin tanssijalle - kahden viikon aikana oli mahdollisuus nähdä useimmat suurimmista flamenconimistä. Festivaaliin kuuluu myös tanssikursseja, opettajina maailman huiput. Kurseja järjestetään myös perustasolle, m.m. buleriaskursseja.

Itse olin valinnut El Güiton kurssin. Kurssin aiheena oli "*Estilo y tecnicas de la soleá*" - soleáa pidetään El Güiton bravuurilajina. Kaipasin lähinnä vaihtelua pienten jäntevien naistanssijoiden tyyliin, vaikka aavistin, ettei Güiton tyylimaailma välttämättä kolahtaisi. Kaikkea pitää kuitenkin uskaltaa kokeilla, jokaiselta opettajalta voi oppia jotain.

Olin nähnyt El Güiton tanssia videolta, joten tiesin suunnilleen mitä oli odotettavissa - tiukkoja puolikäännöksiä... Ensimmäisenä kurssipäivänä yllätyin siitä, miten vanhalta Güito vaikutti. Kyllä puolikäännökset ja koputukset vielä sujuivat, mutta yleistunnelma oli jokseenkin väsynyt.

Kurssin oppilaiden taso oli yllättävän huono, vaikka kyseessä oli *medio-alto* -taso. Häiritsevintä oli monen oppilaan asenne opetukseen. Güiton näyttäessä seuraavaa liikettä taputettiin ja ihailtiin ja luultiin, ettei koskaan opi niin vaikeata liikettä - sen sijaan että olisi keskitytty kunnolla oppimiseen. Kurssin japanilaiset oppilaat ilahduttivat tässä suhteessa - asiat otettiin vakavasti, ja japanilaiset olivatkin todella taitavia. Myös muita ilahduttavia oppilaita löytyi. Suosikkini oli nuori mies Etelä-Koreasta, kertomansa mukaan lähes ainoa flamencotanssija koko maassaan, uskomatto-

man taitava tanssija, jolta löytyi myös sitä aitoa tulisuuutta.

Oppilaita oli kurssille tullut ympäri maailmaa. Suurin osa oli Hollannista, Japanista tai USA:sta, mutta monia muita kansalaisuuksiakin löytyi. Sen sijaan yhtä ainuttakaan espanjalaista ei kurssilla ollut. Güito itse kehui *Diario de Jerezin* haastattelussa japanilaisia oppilaitaan, mutta totesi sen jälkeen, että suurin osa ulkomaalaisista tulee hänen kurssilleen vain voidakseen myöhemmin mainita suuren legendan opettajanaan. Ihmeellinen asenne opettajalta, kyllä kurssilla todella haluttiin oppia!

Pedagogina Güito oli mielestäni vähän lälly. Positiivista sinänsä - materiaalia työstettiin suhteellisen hitaasti, vaikka moni olisi selviytynyt huomattavasti vaikeammastakin. Ja sitä materiaalia kyllä tuli. Viikon kurssin aikana tehtiin kokonainen soleá koputusosineen kaikkineen sekä sen lisäksi vielä kokonainen siguriya, joka loppui mielenkiintoisesti tangokseen. Kurssin säestäjänä toimi Güiton ryhmän ykköskitaristi, **Juan Serrano**, ja kurssin lopussa paikallinen nuori laulaja ilmestyi myös paikalle - hieno kokemus, varsinkin siguriyassa.

Liikekieli oli perinteisen miehekästä: paljon koputuksia, kädet lähinnä hameessa, vartalonkäytöstä ei mitään tietoa. Mielestäni oli kiinnostavaa oppia näinkin perinteistä tanssia, usein ohitetaan perinteinen tyyli oppimalla suoraan modernia flamencoä. Kurssin anti jäi kuitenkin pieneksi. Güito kommentoi harvoin oppilaita muulla tavoin kuin sanoilla oikein ja väärin. Jos teki jalat oikein, hänellä ei ollut muuta kommentoitavaa. Joten antina ei oikeastaan ollut muuta kuin kaksi pitkää koreografiaa (tiukkoja puolikäännöksiä joka compáksessa) ja hieno nimi lisätä CV:hen.

Ulkomaalaisten festivaali?

100 % kurssini oppilaista oli siis ulkomaalaisia, ja veikkaisin, että noin 95 % festi-

vaalivieraista olivat ulkomailta. Missään ei voinut liikkua törmäämättä amerikkalaisiin ja japanilaisiin. Jopa korttelibaarin omistaja valitti, ettei edes joka toinen asiakas osaa selittää hänelle mitä haluaa. Sinänsähän ulkomaalaisten paljous ei ole negatiivista, mutta laitto kyllä ajattelemaan. Moni jereziläinen kehotti palaamaan kaupunkiin, silloin kun ei ole festivaalia. Monet espanjalaiset valittivat sitä, että festivaali on niin täydellisesti ulkomaalaisten valtaama, etteivät espanjalaiset edes mahdu kursseille. Moni ulkomaalainen oli selvästi vakiovieras, joka palaa Jereziin joka vuosi. Ulkomaalaiselle festivaali on ilmeisesti helppo tapa nähdä paljon flamencoä lyhyessä ajassa.

Saksalaisen pilapiirroksen mukaan flamencolaulu syntyy näin. Kuvan nimi on Die Spanische Gitarre.

Kritiikistä huolimatta tekee kyllä mieli palata Jereziin. Erinomaiset opettajat ovat suurin syy. Kursseja pitivät tänä vuonna m.m. **Matil-**

de Coral, Javier Latorre, Eva La Yerbabuena, Angelita Gómez, Manolete ja Joaquin Grilo. Grilon kurssi oli viikon kehutuin, oppilaat olivat kaikki aivan haltioissaan.

Kurssin hintaan kuuluu *clase complementaria*, eli yksi lisätunti joltain muulta opettajalta. Itse valitsin Angelita Gómezin tunnin, ja olin valintaani erittäin tyytyväinen. Pikkuruinen (huomattavasti minuakin lyhyempi) Angelita opetti tunnin aikana perinteistä jereziläistä buleriasta, säestäjinä naapurin pojat (kitaristi ja laulaja). Tästä tunnista sain enemmän irti kuin koko El Guíton kurssista. Angelita ehti lausua puolentoista tunnin aikana niin monta kovaa sanaa buleriaksesta, että oli kyllä opettelemista. Hän kielsi heti pelkän hakkaamisen, pakotti tanssimaan hiljaa ja painotti rennon, luonnollisen tanssityylin löytämistä. "Se on vain sellainen... ay... ei sitä voi selittää, thekää niin kuin teistä tuntuu".

Angelita vaivautui myös tämän ainoan tunnin aikana kysymään oppilaiden nimiä, kommentoimaan heidän tanssiaan ja antamaan lisäneuvoja. Minulle hän valitti, että olen tanssinut liikaa miesten oppilaana – "naisen käsien kuuluu liikkua pehmeän pehmeästi". Vaikka en välttämättä ole samaa mieltä, oli positiivinen kokemus, että opettaja sanoo muutakin kuin oikein tai väärin.

...ja hyviä konsertteja riitti...

Kurssin ja *clase complementarian* lisäksi kurssilaiset saavat myös vapaaliput kaikkiin festivaalin konsertteihin. Tämä oli todella positiivinen asia - kerrankin pystyi seuraamaan festivaalia kokonaisuudessaan, näkemään kaikki konsertit ja saamaan kokonaiskuvan siitä, mitä Espanjassa tällä hetkellä tehdään.

Esityspaikkoja oli pääasiassa kaksi: **Teatro Villamarta**, jossa suuret tanssinäytökset pidettiin, sekä **Palacio de Villavicencio**, vanha tunnelmallinen sali Alcazar-linnoituksessa, jossa pidettiin päivittäin pienempi laulukonsertti. Lisäksi ohjelmaa oli joka päivä eri

peñoissa ympäri kaupunkia, joskin aamukurssin oppilaana jätin siitä suurimman osan näkemättä. Peñanäytöksistä jäi mieleen legendaarisen **Peña Tio José de Paulan** naisten ryhmä, joka oleskeli näyttämöllä kuin olohuoneessaan ("kuka ottaa lisää manzanillaa?"), tanssien ja laulaen ihastuttavinta buleriasta.

Kurssilaiset saivat Villamartan näytöksiin passin, jolla pääsi joka ilta näytökseen. Laulukonserttilippuja joutui sen sijaan joka päivä jonottamaan, eikä niitä koskaan kaikille riittänyt. Moni hermostui tästä, mutta konsertteja harvoin myytiin loppuun, joten suosituimpiin konsertteihin sai kyllä lippunsa, maksoi tai ei. Laulukonserteista ehdin kuulla **Esperanza Fernandezin**, **Duquenden**, sekä jereziläisten **José Galvezin** ja **Carmen Grilon** konsertit. Kaikki olivat positiivisia kokemuksia. Suosikini oli ehdottomasti Esperanza Fernandezin koskettava konsertti, josta mieleen jäi varsinkin herkkä naisellinen tientos. Niin vahvan kokemuksen jälkeen oli rankkaa palautua, ja lähteä seuraavaan konserttiin.

Duquende.

Duquenden esiintyminen oli positiivinen yllätys. Siitä ei ollut mitään ennakkotietoa, joten pieni Palacion sali ei ollut edes täynnä. Hienoin asia tässä konsertissa oli mielestäni se, että Duquenden kaltaisen megatähden annettiin esiintyä pienessä tilassa kitaristin kanssa. Tähti olisi varmaan täyttänyt isojakin saleja. Konsertti oli hieman vaisu, joskin Duquenden persoonallinen ääni teki vaikutuksen. Kitaristi **Juan Diego** pärjäsi hienosti, kovinkaan paljon perinteistä ei ohjelmistosta löytynyt.

Tanssinäytöksiä oli joka ilta Teatro Villamartassa, hyvin erilaisia, ja kaikki mielestäni hyviä. Näytökset olivat tyyliltään aivan laidasta laitaan, perinteistä flamencoä löytyi aika vähän, mutta kun näki lähes kaikki näytökset, niistä sai hienon kokonaiskuvan.

Välineitä ja väsymystä

Perinteisempää tyyliä edusti **Compañía de Blanca del Rey**, näyttävä suuren ryhmän näytös, jossa valitettavan huonot muusikot häiritivät. Myös kappaleiden pituus häiritsti – liian monta kertaa toivoi biisien loppuvan jo... Jotkut ryhmänumerot toimivat pituudesta huolimatta hyvin, kuten colombiana con abanicos kahdeksalle naiselle (pastellimekoissa...). Vierailevana tanssijana oli **Diego Llori**, minulle täysin tuntematon, jonka farruca oli viikon omaperäisimpiä. Llori tanssi myös Blancan kanssa ihastuttavan *paso a dos*-koreografian (por tarantos), mielestäni Blancan onnistunein esiintyminen. Iästään huolimatta hän onnistui hyvin kuvaamaan nuoren parin rakkautta. Blanca tanssi myös kaksi soolonumeroa: alegrias con bata de cola ja bravuurinumeronsa soleá con el mantón de Manila. Olin kuullut paljon kehuja hänen mahtavasta huivinkäytöstään, ja hienoahan se oli. Soleá oli kuitenkin illan viimeinen numero, ja siinä aisti jo liikaa väsymystä.

Vanhuksen väsymys oli aistittavissa myös El Güiton ryhmän näytöksessä. Myös El Güitolla oli yllättävän huonot muusikot. Luulisi että tämän tason ryhmä pystyisi löytämään pa-

remmat... Kaikki nuoret tanssijat pärjäsivät hyvin, joskin heille tehty koreografiat olivat suhteellisen värittömiä. Granadalainen bailaora **Mari Paz Lucena**, ryhmän ainoa nainen, esitti hienon siguiriyán, nuoret miehet pääsivät lähinnä esittelemään mahtavaa tekniikkaansa. El Güito tanssi todella tylsän farrucan ja todella hienon soleán, juuri soleán taiturinaan Güitoa pidetään. Kokonaisuudessaan ryhmän esityksestä jäi hiukan tyyli ja väsynyt tunnelma, ja yleisö tuntui taputtavan enemmän suurelle legendalle kuin hienolle näytökselle.

Samana iltana El Güiton kanssa esiintyi myös jereziläinen **Maria del Mar Moreno**. Maria oli ryhmän ainut tanssija, joten näytös koostui kolmesta soolotanssista ja musiikkinumeroista. Hienoja hetkiäkin oli, mutta kokonaisuutena esitys oli vähän tylsä. Mieleen jäi Marian ensimmäinen soolo, taranta, joka oli enemmän laulun värittämistä liikkeellä kuin tanssia. Hyvä niin! Vaihtelua esitykseen toi vieraileva laulaja, sympaattinen **El Mono** -setä, joka ei millään olisi halunnut lopettaa laulamista, vain innostui koko ajan laulamaan vain lisää...

Pipa ja pitsihameet

Jereziläisten suosikkinäytös oli tietenkin **Compañía de Antonio El Pipa**. Esitys oli kooste kolmesta aiemmasta näytöksestä (*Vivencias*, *Generaciones* ja *Puntales*). El Pipa itse tanssi kolme sooloa: cantiñas, jonka koputusosa oli hauskin koskaan näkemäni, toivotoman teennäinen martinete, ja onnistunut farruca, jossa vieraili **José Luis Montón** kitaristina. Farruca oli tosiaan ilahduttava yllätys: kerrankin El Pipa otti tanssinsa vakavasti yrittämättä vietellä yleisöään, ja musiikki oli harvinaisen onnistunutta.

Farrucan ohella näytös oli sitä tavallista Pipamaisuutta, vanhat tädit pitsihameissa ja koko perhe mukana -meininki. Ryhmässä erottui tietenkin **Tia Juana la del Pipa**, pelottava nainen. Vierailevana artistina oli **Concha Vargas**,

jonka tanssista käyttäisin samaa sanaa: pelottavaa.

Kiinnostava näytös oli **La Tatin** ryhmän flamencoversio **Lorcan** *Bernarda Alban* talosta. La Tati itse esitti äidin roolin, ja oli mielestäni vakuuttavampi näyttelijänä kuin tanssijana. Compañian nuoret naistanssijat eivät olleet tanssijoina mitenkään kummoisia, mutta ilmaisussa he olivat aivan omaa luokkaansa. Tytöille tehdyt koreografiat olivat esityksen paras anti, m.m. kahden tytön farruca, rekvisiittana kuolleen isän housut. Kokonaisuutena vaikuttava esitys - harvoin naistanssijat pääsevät näyttämöllä ilmaisemaan niin paljon tunteita.

Toinen onnistunut teatraalinen flamenco-kuvaelma oli **Mario Mayan** koreografia *Amar-go*. Esittäjät olivat todella hienoja taiteilijoita: mainio **Rafael de Carmen** Amargona, **Esperanza Fernandez** äidin roolissa, **Beatriz Martin** Amargon kihlattuna, ja moderni tanssija **Ricardo Franco** ratsumiehen roolissa. Francon onnistunut soolo **Stravinskyn** *Kevät-uhrin* musiikkiin, ja Rafael de Carmenin kanssa tehty duetto flamencorytmeihin olivat näytöksen kohokohtia.

Omassa illassaan esiintyivät viimesykyisen *Concurso de Jovenes Interpretes* -kilpailun voittajat ja sijoittuneet. Mieleen jäi (kuten jo itse kilpailussa) sevillalainen kitaristi **Santiago Lara**, vasta 17-vuotias suurlahjakkuus. Myös jereziläinen bailaor **Andrés Peña** esiintyi edukseen.

Flamenco jazzklubilla

Viikon kohokohta oli **Joaquin Grilon** ryhmän esitys *...de noche*. Vaikuttava joukko esiintyjä, mielenkiintoisesti ohjattu, ja jotain aivan uutta - todella raikas kokonaisuus. Kaikilla esiintyjillä oli omat pienet tarinansa, rakkaus, mustasukkaisuus, kateellisuus jne, vaikka esityksessä ei sinänsä ollut muuta tarinaa kuin tavallinen esitysilta jazzklubissa.

Kaikki ryhmän tanssijat esiintyivät edukseen, ihasuttava oli varsinkin **Pedro de Córdoba** laiska, ruutupaitaan pukeutunut, "en osaa tanssia... enkä kyllä jaksaisikaan" -hahmo.

Grilo itse tanssi tietenkin loistavasti, ja pikusisko **Carmen** kosketti hienolla laulullaan, kuten myös toinen laulaja **David Lagos**. Jazzklubin esiintyjiksi oli kutsuttu **Jorge Pardo**, **Carles Benavent** ja **Tino di Geraldo**. Illan suurin pettymys olikin Tino di Geraldon poissa jääminen. Tinon rooli kyseisessä kokoonpanossa on niin tärkeä, ettei sitä voi kuka tahansa korvata, varsinkaan niin lyhyellä varoitusaajalla. Eikä tilalla soittanut **Cepillo** sinänsä taitavalla, perinteisellä soitollaan voinut Tinon omaperäistä perkussionismia korvata.

Carmen Grilo. Kuva: Festival de Jerez. Catálogo.

Festivaalin ohjelma oli todella tiivis, enkä enempää juuri olisi jaksanutkaan. Jokainen näytös pitäisi ehtiä myös sulattamaan, ja näytökset, kaksi kurssia (ehdin käväistä myös **Chiqui de Jerezin** buleriaskurssilla), myöhäiset illat ja aikaiset aamut... festivaalielämä ottaa voimille. Kaikkein pahinta oli kuitenkin jäätävä ilma - helmikuussa ei eletä hellepäiviä, eikä lämmityksestä oltu juuri kuultukaan. Joten tärkein neuvo Jereziin lähtijöille: lämpimät vaatteet mukaan, Espanjassakin on kylmä!

Sevillanasta tanssitaan Casetassa Sevillan Feriassa 1840-luvulla. Kuva kirjasta Ricardo Molina-Antonio Mairena: *Mundo y formas del cante flamenco*. Granada 1979.

TANSSIA, LAULUA JA HÄRKÄTAISTELUITA

Katia Enbuske

Sevillan Feriassa kohtaavat historia ja nykyaika, ilonpito ja kuolema. Vaikka lähtökohtana ovat karjamarkkinat, huomattiin Sevillassa jo aikoja sitten, että juhliminen on Feriassa tärkeämpää.

Feria de Abril

Kun *Feria de Abril* pidettiin ensimmäisen kerran huhtikuussa vuonna 1847, kyse oli varsin pienimuotoisista karjamarkkinoista. Markkinat pidettiin *Prado de San Sebastianilla*, joka nykyään toimii linja-autoasemana ja telttoja eli *casetoja* oli vain 19. Ensimmäisillä mark-

kinoilla ei tanssittu eikä laulettu ja casetat toimivat yksinomaan karjakauppiaiden neuvotteluhuoneina. Aloitteen karjamarkkinoiden järjestämisestä tekivät kaksi Sevillan kaupungin virkamiestä, baski **José María Ybarra** ja katalonialainen **Narciso Bonaplata**, joiden mielestä Sevilla tarvitsi kaupallisen pirsteysruiskeen.

Ei kestänyt montaakaan vuotta ennen kuin juhlimisesta pitävät sevillalaiset lisäsivät karjamarkkinoihin hauskanpidon elementit. Samalla juhla kasvoi kasvamistaan ja vuonna 1972 *Prado de San Sebastian* jäi liian ahtaaksi. Seuraavana vuonna, 1973, Feria siirrettiin sen nykyiseen paikkaan, Guadalquivir-joen toiselle puolelle *Los Remediosin* kaupunginosaan. Juhla on jatkanut kasvamistaan ja vaatinut alueen jatkuvaa laajentamista. Nykyään casetoja on 1.043 ja Feria-alue käsittää n. 36 korttelia ja lisäksi huvipuiston joka on melkein puolet itse Feria-alueen koosta. Tästä huo-

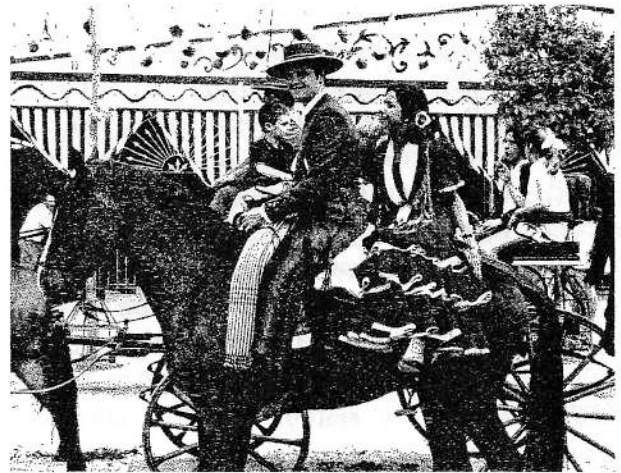
limatta hakemuksia uusia casetoja varten on tuhatkunta, eikä niille ei pystytä myöntämään lupaa tilan puutteen vuoksi. Teltat ovat pääasiallisesti yksityisten perheiden, yritysten ja yhteisöjen omistamia, mutta Feria-alueelta löytyy myös muutamia ns. julkisia casetoja. Nämä ovat kaupungin järjestämiä tiloja ja niitä käyttävät lähinnä ne, jotka eivät ole onnistuneet saamaan kutsua yksityiseen case-taan.

Nykyään Feriassa ei käydä enää kauppaa karjalla. Karjamarkkinat pidetään erikseen Feriassa edeltävällä viikolla ja itse Feriassa kukin voi keskittyä syömään, juomaan, tanssimaan ja tulemaan nähdyksi. Naiset kilpailevat huomiosta koreilla puvuillaan, miehet korskeilla hevosillaan ja casetat tunnelmallaan. Hevoskansa pääsee esittelemään itseään päivittäin kello kolmen ja kahdeksan välillä, jolloin Ferian pääkadut ovat täynnä hevosten vetämiä rattaita, ratsumiehiä ja -naisia ja ratsastavia pariskuntia, suurin osa heistä pukeutuneena perinteisiin juhla-asuihin. Varsinkin iltaa kohden Feria täyttyy värikkäistä väkijoukoista ja tuntuu kuin olisi matkustanut ajassa taaksepäin!

Tänä vuonna säät eivät ole oikein suosineet Feriää: ilma viileni jo sunnuntaiksi, jolloin Ferian oli määrä alkaa. Matkasimme valtavassa väkijoukossa näkemään Feria-alueen pääportin valojen syttymisen kello kaksitoista yöllä. Kun väkijoukko alkoi hajaantua speksakkelin päätyttyä, +13C astetta ja kova tuuli ajoivat meidätkin takaisin kotiin. Maanantai-ilta-päivällä satoi jo rakeita! Siitä lähtien päivä-lämpötilat ovat pysytelleet alhaisina, +15/18C asteen tuntumassa ja illalla asteita on enintään +11C. Lähes joka päivä on sadellut. Voin vakuuttaa, että näissä keleissä sevillanasasuissa hytiseminen ei ole ollut herkkua! Paikallinen perimätieto tosin väittää, että Ferian aikaan sataa aina ja ehkä tämä on tottakin, sillä aina-kaan paikallisten juhlimista ei hyinen sää tunnu haittaavan. Lisää manzanillaa vaan lämmikkeeksi ja taas saadaan skoolata!

Feria-viikko on monelle rankkaa aikaa: töistä on vapaata ainoastaan vappupäivä, 1.5. ja lopun aikaa täytyy jaksaa tehdä töitä ja juhlia

samanaikaisesti. Feria-päivä alkaa alkuilta-päivällä kahden maissa. Kolmelta saapuvat hevoset ratsastajineen tai vetäen vanhanaikaisia kiesejä. Ilta-päivää vietetään suvun ja ystävien kesken syöden ja juoden ja alkuillasta monet lähtevät katsomaan härkätaiisteluita Maestranzan härkätaiisteluareenalle. Feriaviikolla taisteluita on joka päivä ja ne ovat näyttäviä speksakkeleita. Härkätaiistelut alkavat seitsemältä ja jatkuvat yleensä yhdeksään tai puoli kymmeneen asti.

Ratsastajia Sevillan Feriassa. Kuva: Katia Enbuske.

Härkätaiastelu

Yhdessä taistelussa eli *corridassa* on tavallisesti mukana kuusi härkää ja kaksi *toreroa*, härkätaiistelija. Toreroilla on apunaan kolme *bandilleroa*, joiden tehtävä on vetää härän huomio toisaalle, jos tilanne käy torerolle liian kiperäksi. Bandillerojen ja torerojen lisäksi areenalla pyörii pari muutakin hahmoa, ratsastavat *picaderot*, jotka keihäillään heikentävät härän voimia ja samalla saavat sen aggressiivisemmaksi ja innokkaammaksi hyökkäämään.

Tavallisimmin yhden *corridan* kulku on seuraava: härkä päästetään vahingoittumattomana areenalle, jossa se juoksee ihmeissään ja innoissaan valtavan väkijoukon huomion keskipisteenä. Seuraavaksi areenalle astuu *torero*, joka lämmittelee härän kanssa antaen sen hyökätä muutaman kerran *capoten* eli vaaleanpunaisen ja keltaisen liinan kimp-

puun. Hyvä taisteluhärkä seuraa liinaa, eikä yritäkään hyökätä sen takana olevan toreron kimppuun. *Bandillerot* ovat kuitenkin valppaina ja valmiita puuttumaan peliin, jos härkä käy liian uhkaavaksi torerolle. Bandillerojen varsinainen bravado on kuitenkin värikkäiden koukkujen iskeminen härän selkään. Tämä vaarallinen tehtävä on vuorossa alkulämmittelyjen jälkeen. Jos bandillero ei onnistu iskussaan, hän todennäköisesti joutuu härän sarviin. Onnettomuuksia taisteluissa sattuu varsin usein. Kun härkä on ärsyyntynyt koukkujen aiheuttamasta kivusta, taistelu capoten kanssa jatkuu. Yleensä areenalla on samanaikaisesti yksi torero ja kolme bandilleroa, joilla kaikilla on capotet. Seuraavaksi saapuvat *picaderot* hevosilla, joiden silmät on sidottu ja jotka on suojattu paksulla huovalla härän sarvia vastaan. *Picaderot* iskevät seipäänsä härän selkään ja saavat entistä hyökkäävämmäksi. Hevosen pehmusteet ovat paikallaan, kun härkä hyökkää hevosen kimppuun. Monesti *picaderolla* on aika työ pysyä hevosen selässä.

Kun taistelu lähestyy loppuaan torero vaihtaa capotensa *muletaan*, verenpunaiseen liinaan. Muleta on yleisölle merkki siitä, että loppuhuipennus on lähellä. Torero piilottaa muletan taakse pitkän miekan, jonka sitten iskee härän selän kautta sen sydämeen asti. Tämäkin liike vaatii aikamoista taitoa ja ajoitusta, sillä toreron pitää päästä härän sarvien väliin iskeäkseen miekan härän selkään. Jos isku on onnistunut, härkä lyyhistyy miltei heti ja *puntillero* tulee suorittamaan kuolettavan iskun tikarillaan härän aivoihin. Aina isku ei onnistu ja härkä saattaa tehdä kuolemaa monta minuuttia. Tämä ei kuitenkaan ole tarkoitus ja yleisö viheltää tyytymättömyyden merkiksi, jos torero on ollut kömpelö.

Kun härkä on kuollut, tulee hevosvaljakko vetämään sen pois areenalta. Härkätaistelu-härän paino on monesti lähes 700 kiloa, joten tarvitaan muutama hevonen sen kuljettamiseen. Kun härkää viedään pois, saattaa nähdä yleisön heiluttavan valkoisia liinoja. Mitä useampia valkoisia liinoja, sen tyytyväisempiä katsojat ovat taisteluun olleet, sillä valkoinen liina tarkoittaa, että kyseinen hen-

kilö haluaa härän korvat itselleen ja ainoastaan hyvän härän korvat ovat haluttuja. Kun härkä on viety pois, areena siivotaan. Sen jälkeen uusi härkä päästetään taistelemaan toista toreroa vastaan ja koko kuvio toistuu yhä uudestaan, kunnes molemmat torerot ovat taistelleet kolmea härkää vastaan.

Härkätaistelun jälkeen yleisö palaa Ferialueelle ja juhlat jatkuvat, monissa casetoissa aamuun asti. "Virallisen Feria-musiikin" eli sevillanasin lisäksi soitetaan rumbaa, buleríasta ja espanjalaista poppia ja rokkia. Suurempiin casetoihin on rakennettu tanssilavat, mutta väki tanssi myös kadulla telttojen ulkopuolella. Kaikkein vannoutuneimmat Ferialävijät eivät juuri ehdi Feria-viikolla nukkumaan, varsinkaan jos heidän täytyy päivisin käydä töissä. Jotkut syövät pitkän yön päätteeksi aamiaista Ferialueella ja lähtevät sitten suoraan töihin. He nukkuvat siestalla ja juhlivat taas koko illan ja yön.

Las sevillanas

Hevoset, teltat ja manzanilla-viini ovat erottamaton osa FERIAA, mutta mitä olisi FERIA ilman tanssia ja laulua? Yllättävää kyllä, sevillanasia on tanssittu ja laulettu nykymuodossaan vasta 1950-luvulta lähtien. Sevillanas on erilaisten Andalusiasta tulleiden kansatanssimuotojen yhteensulautumisen ja kehittymisen tulos. Päin vastoin kuin flamenco, sevillanas juontaa juurensa Andalusian ulkopuolelta, kastilialaisesta lauluperinteestä. Suurimmat vaikutteensa se on ottanut seguidillasta, suositusta espanjalaisesta laulusta ja tanssista. Aluksi sevillanasia laulettiin ainoastaan säestämään tanssia, mutta nykyään sitä on alettu arvostaa myös kuunneltavana musiikkina.

Oman lisänsä sevillanasiin on antanut *Romería del Rocío*, Roción kylään vuosittain tehtävä pyhiinvaellusmatka, joka päättyy useimpien *romeríoiden* tapaan suureen juhlaan. Suurimman osan vuotta Rocío on tunnelmallinen, hiljainen pieni paikkakunta 80 kilometriä Sevillasta lounaaseen, Huelvan provinssissa. Py-

hiinvaellus Rocíoön muuttaa kylän valtavia massoja liikuttavan uskonnollisen juhlan keskukseksi. Vaelluksen kohde on Rocío Neitsyt, jota kutsutaan myös nimellä **Blanca Paloma** eli valkoinen kyyhkynen. Pyhiinvaellusreitti kulkee Cádizin, Huelvan ja Sevilan provinssien, sekä Doñanan kansallispuiston alueen kautta ja päättyy pieneen kirkkoon, jossa Rocío Neitsyen patsasta säilytetään. Juhlaa vietetään vuosittain helluntain tienoilla, 50 päivää Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen. Tänä vuonna juhlapäivä on 4. kesäkuuta, helluntain jälkeisenä maanantaina.

Rocíoossa on syntynyt toisenlainen versio sevillanasista, joka erilaisen sävel-, sanoitus- ja laulutyylinsä takia on ristitty rociolaiseksi sevillanaksi, *las sevillanas rociaras*. 1900-luvun ensimmäisen puolikkaan aikana Rocío tarjosi sevillanasille ilmapiirin, missä kehittyä nykymuotoonsa. Rocío on vaikuttanut sevillanasin kehitykseen paljon: rociolaista sevillanasia tanssittiin erityisesti piirissä ja tämä versio on säilynyt tähän päivään asti. Tamburiinin käyttö säestyksessä on myös rociolainen ilmiö.

Voimme kiittää *Romería del Rocío*ta siitä, että suomalaisetkin ovat päässeet tutustumaan tähän valloittavaan ja lennokkaaseen tanssiin. 1950-luvulta lähtien sevillanas on ollut kiinteä osa Feriää ja jokaista *romería*aa, joita vietetään paljon kesän aikana ympäri Espanjaa. Sevillassa on useampia baareja, jotka soittavat joko pelkästään sevillanasia tai sen lisäksi myös rumbaa ja tangosta ja joissa voi käydä ylläpitämässä sevillanas -tanssitaitoaan.

Versioita kyseisistä tanssista on paljon: sevillanasia voidaan tanssia kahdestaan, nelistään tai piirissä, eikä pidä hämmästyä, jos paikallisen kanssa tanssiessa tämä alkaakin suorittaa aivan oudon näköisiä kuvioita. Tanssikoulussakin voi oppia useita eri versioita, riippuen siitä, minkä koulukunnan kannattaja opettaja sattuu olemaan. Usein puhutaan "klassisesta" ja "modernista" tyylistä, mutta näiden lisäksi on "perinteinen" koulukunta, jossa paseillo on paljon yksinkertaisempi kuin klassisessa tai modernissa tyyliä ja jonka pasadat suoritetaan kävellen. Versio on ikään kuin riisuttu malli sevil-

lanasista ja koulukunnan kannattajat väittävät, että tämä tyyli on perinteinen tapa tanssia sevillanasia ja mutkikkaat askelkuviot on lisätty myöhemmin flamencon vaikutuksesta. Näiden eri pääsuuntausten lisäksi kukin tanssii valitsemaansa versiota joko monimutkaisemmin tai yksinkertaisemmin, lisäten tai poistaen askelia mielensä tai perhetradition mukaan. Useimmat paikalliset oppivat sevillanasia vanhemmiltaan tai isovanhemmiltaan, joiden tyyli ei ole aivan sama kuin mitä tanssikoulussa opetetaan. Flamencotanssijat ovat asia erikseen: hyvät tanssijat saattavat muuttaa koreografiaa paljonkin ja ainoa, mikä heidän versiossaan pysyy vakiona, on pasadojen määrä.

Tänä vuonna andalusialainen televisioyhtiö Canal Sur järjesti sevillanastanssikilpailun Feria-alueella. Kilpailuun sai osallistua kuka vain, tanssi ja laulu näytettiin suorana televisiosta ja katsojat saivat äänestää suosikkinsa. Kilpailun seuraaminen oli oiva tapa vertailla erilaisia tyylejä ja poimia vaihtoehtoisia versioita omaan tanssiinsa. Ehkäpä kehitän ensi vuotta varten oman variaationi ja osallistun seuraavaan kilpailuun!

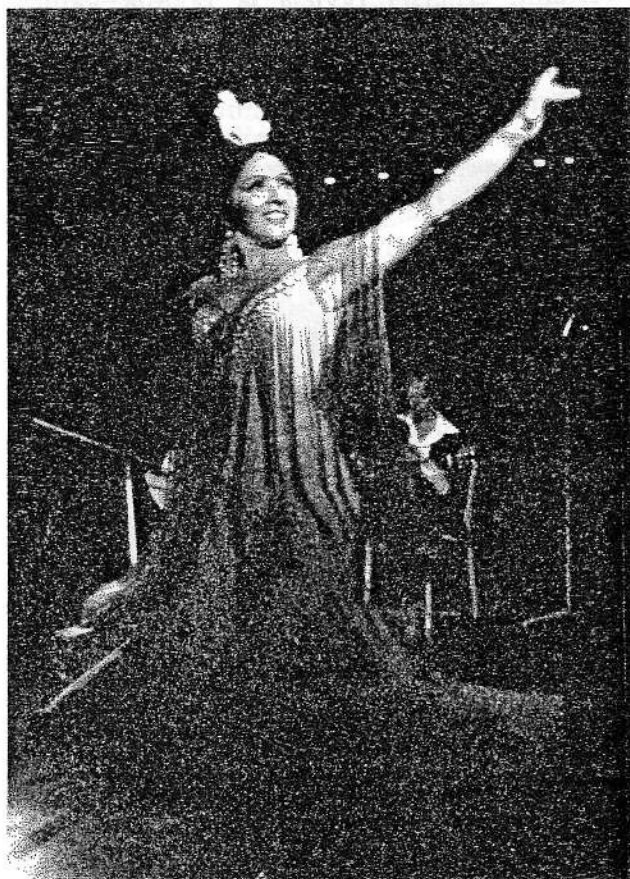
Pienet juhlijat Sevillan Feriassa. Kuva: Katia Enbuske.

HAASTATTELU

ANNELI UROSEN ELÄMÄSSÄ FLAMENCO ON JA PYSYY

Jenny Jännäri

70 vuotta täyttävän flamencon uranuurtajan veri vetää yhä tanssin pyörteisiin.

Anneli Uronen on tehnyt flamenco rakkaudesta. "Ei rahast tehdä tällaista", hän tokaisee. Kuva: Henri Oksanen.

Anneli Uroksen lapsuus oli tanssia täynnä. Vuonna 1942 hän aloitti Oopperan balettikoulussa, ja opiskeli kymmenen vuotta balettia, modernia tanssia, karaktääritansseja, unkarilaisia tansseja. Jo balettikouluaikoina temperamenttiset tanssit säväyttivät. Nuori tanssija oli varsinainen tulisielu. Hän ei oikeastaan osaa sanoa milloin flamenco astui hänen elämäänsä. 50-luvulla hän tanssi **Ravelin** *Bolero*-baletissa mustalaisen osan, jossa oli oikeat flamenco-kädet ja vähän koputuksiakin.

"Mutta enhän minä ymmärtänyt flamenco-rytmeistä mitään", Uronen huudahtaa.

Into Lähti alkoi pitää samoihin aikoihin flamen-cotunteja, joilla Anneli Uronenkin kävi, minkä baletilta ehti. "Into Lähti sitten sanoi minulle, että tämä on sinun alasi", hän muistelee.

Kaiken takana on äiti

Päivittäin balettia treenannut ballerina ajatteli ryhtyvänsä ammattitanssijaksi, mutta kohtalo puuttui peliin. "Sain lapsia, ja olin aika lihava. Oopperassa kun pitää olla niin kauhean laiha, ja niinpä en jäänyt sinne enää", Anneli Uronen kertoo. Tästä alkoi työura Kansaneläkelaitoksella. Uronen sai kuitenkin työnantajal-

taan luvan tanssia niin kauan kuin halusi. Niinpä tanssiminen jatkui työn ja perheen ohella. "Kävin treenamassa aina työn jälkeen, ja pyrin sitten Ruotsalaiseen teatteriin. Siellä oli tanskalaisia koreografeja, jotka tekivät espanjalais-tyyppistä ohjelmistoa."

Anneli Uronen tanssi Ruotsalaisessa teatterissa muun muassa rumban, jossa hän oli selin yleisöön naamio takaraivollaan. "Se oli tehty niin hyvin, että kaikki luulivat minun olevan oikeinpäin. Ajattelivat vain, että onpas notkea nainen", Uronen hihittää.

Hän kiittää äitiään tanssijan urastaan. Äiti ilmoitti tyttärensä aikanaan balettitunneille ja hoiti myöhemmin kotiakin, jotta tytär voisi tanssia. "Ilman äidin apua minulla ei olisi ollut mahdollisuutta jatkaa tanssimista sen jälkeen, kun sain lapsia", Anneli Uronen sanoo suoraan.

Espanja kuin toinen koti

Vuonna 1966 Anneli Uronen oli toista kertaa naimisissa ja sai kolmannen lapsensa, nuorimman poikansa. "Silloin päätin, että nyt olen niin vanha, etten enää tanssi", Uronen kertoo.

Kolmen lapsen äitiys, työ ja tanssiminen veivät voimat ja hän ajatteli, ettei jaksakaan enää. Nuorimman ollessa viisivuotias Anneli Uronen kuitenkin meni jälleen flamencokursseille, ja kipinä syttyi roihuun. "Minä ajattelin, että aloitan uudelleen, ja otan selvää näistä asioista, kuinka ne oikein tehdään."

Tämän jälkeen hän matkasi joka vuosi Espanjaan flamenco-oppia ammentamaan..

Espanja onkin Anneli Uroselle kuin toinen kotimaa. Siellä käyminen antaa virtaa, jolla jaksaa taas porskuttaa. "Aina kun tulen Espanjaan, tunnen, että olen tullut kotiin. Espanjalaiset ovat jotenkin samantyyppisiä, vilkkaita, kun heihin tutustuu", Anneli Uronen sanoo.

Anneli Uronen balettitanssijana.

Esitykset uran huippuhetkiä

Anneli Uronen aloitti flamencon opettamisen vuonna 1973. "Opetin ystävääni **Hilkka Raitaa**, ja opettelin opettamaan. Mielestäni oli hyvin tärkeää, ettei opeta mitään väärin, koska virheitä on sitten hyvin vaikea jälkeinpäin korjata", Uronen kertoo. Flamencokoulun hän uskalsi perustaa vuonna 1975. Siitä lähtien opettaminen on ollut jatkuvaa. Vain kesäiset Espanjan matkat ovat katkaisseet uurastuksen.

Anneli Uronen flamencomyhmä harjoitteli päivittäin esityksiä varten. Parhaimmillaan ryhmässä oli 25 henkeä, tanssijoita, laulajia ja soittajia. "Siinä oli kuule työt! En ehtinyt sen jälkeen enää omia juttuja harjoittelemaan", Uronen huokaisee. Oman tanssimisen jääminen taka-alalle ei kuitenkaan harmita. Opettaminen on Uroselle hyvin rakasta. "On niin ihanaa, kun

nuoret tanssivat. Itkin aina esityksissä, kun lapsetkin tanssivat."

Joskus esiintymisvietti kuitenkin iskee. "Joskus tulee sellainen olo, että ihanaa. Niin kuin nyt, näin vanhana! Eurooppapäivänä (9.5) aurinko paistoi, ihmiset olivat iloisia, ja kuule minähän melkein räjähdin housuistani", Anneli Uronen muistelee viimeisintä esiintymistä.

Juuri näytökset ovat Anneli Uronen mielestä hänen tanssiuransa merkittävimpiä tapahtumia. Niitä onkin ollut satoja. "Ryhmäni ja minä olemme tanssineet kadulla ja puistoissa, rantsateessa ja kaatosateessa, missä vaan!", Uronen nauraa.

Pitkään uraan mahtuu myös kunnianosoituksia. Anneli Uronen kertoo saaneensa aikanaan kirjeen **Kekkoselta** ja vierailleensa linnassakin. Hauskin tunnustus oli 70-luvulla Suomeen tulleen espanjalaistoimittajan tekemä lehtijuttu. "Toimittaja näki, kun tanssimme yhdessä ravintolassa, ja hän oli aivan huuli pyöreänä, että miten voi olla mahdollista!"

Haastattelupäivänä Eurooppapäivän esityksestä on kulunut kaksi päivää ja Anneli Uronen tunnustaa olevansa aivan tyhjä. "Esiintyminen on kauhean kuluttavaa. Siinä sen huomaa sen iän, että on vähän vanhempi", hän toteaa.

Ikä avaa tunneskaalat

Ikä tuo kuitenkin lisää sävyjä ja syvyyttä flamencoan. "Ei oikeastaan tarvitse tehdä kuin joku liike tai ilme niin tunne jo välittyy. Saattaa myös käydä niin, että musiikki avaa tunteet niin, että alan itkeä", Anneli Uronen kertoo, ja toteaa, että tunne-elämä on hänellä joskus liiankin voimakas. Iän myötä myös Anneli Uronen suosikkiflamecolaji on muuttunut. Ennen hän rakasti solearesta, mutta nyt hilpeä alegrías tuntuu omimmalta. "Jotenkin alegrías sykehdyttää sielua, ja tulen hyvälle tuulelle, kun kuulen alegriaksen."

Hän treenaa edelleen kaikennäköistä tanssia, nostelee puntteja ja aerobicaakin. Opetustakin hänellä on muutama tunti viikossa. "Flamenco on tuonut iloa, ja vähän suruakin, ja se on ja pysyy niin kauan kun terveys kestää", Anneli Uronen tuumaa.

Anneli Uronen ja Pepe Ruiz. Anneli Uronen on seurannut mielenkiinnolla flamencon kehittymistä. "Se on hyvä, että tulee uutta. Se olisi kamala, jos tanssi pysähtyisi", hän huudahtaa. Kuva: Riikka Räsänen.

ARVOSTELUT

Piirros: Heidi Kajander.

CAISAN 2001 YÖTÄ – Fiesta flamenco

Huhtikuussa kansainvälisen kulttuurikeskus Caisan 2001 yön teemana oli flamenco. Sekä esiintyjiä että katsojia oli tupa täynnä, niinpä näkyvyys jo katsomon puolesta välistä oli lähes olematon. Kulttuurikeskus oli kutsunut melkoisen määrän tahoja esiintymään, niinpä ohjelmaa riittikin lähes neljäksi tunniksi.

Illan aloitti Blue Flamenco runsaalla ohjelmallaan: tarjolla oli poikien buleríasta, opettajien sooloja, ryhmiä, lapsia sekä kehariesiintyjiä. **Sampsan, Petrin,**

Jannen ja Miron (poika on kaiketi nelivuotias) reipas ja hauska bulerías oli täynnä poikaenergiaa. Kehari-ryhmän **Sonja ja Saimi** tanssivat soleán tunteikkaasti. **Katja Lundénin** tangos **Enrique Morenten** musiikkiin oli herkkä ja surumielinen. Katjan oppilasryhmä esitti soleá por buleríaksen, mutta heillä oli selvästi liian vähän tilaa tanssia kunnolla. **Lotta Lantto** tanssi yhdessä **Heidin** (pikkutyttö taisi olla myös noin nelivuotias) kanssa rauhallisen viuhka-sevillanaksen ihastuttavasti. Lotta tanssi myös rokki-buleríaksen, jossa olisi tosin saanut olla vähän enemmän potkua ottaen huomion biisin luonteen. Tanssiin tulivat mukaan myös Katja ja **Emilia Aho** sekä lopulta koko ryhmä.

Ennen taukoa esittäytyi vielä Baila Baila. **Vappu** ja **Hanna** jatkoryhmistä esittivät rumban. Tyttöjen tanssissa oli herttaista ujoutta. **Marianna Verdecia** tanssi omalla iloisella tyyllillään alegríaksen viuhkan kanssa. Baila Bailaa pitää ehdottomasti kiittää tiiviistä ja konstailemattomasta ohjelmakokonaisuudesta.

Katsojien tankattua tauolla paellaa jatkettiin **Laura Vilhosen** koreografioimalla ohjelmalla. Laura on vetänyt jo vuosia abuela-ryhmää, jonka rouvat esittivät sevillanaksen sekä pitkähkön buleriaksen. Ryhmä on oiva esimerkki siitä, ettei ikä ole esteenä – siihen malliin koreasti panivat nämä abuelat jalallaan. *Movimientos* oli ennestään tuttu koreografia, sillä esitys nähtiin viimeksi helmikuussa Helsingin flamencofestivaalin ohjelmistossa. **Lotta Lantto**, **Maija Lepistö** sekä **Anne Riikola** ovat kaikki taitavia tanssijoita, mutta aivan erityisesti mieleeni jäi Annen kerrassaan suloisen aurinkoinen hymy, joka kyllä sulattaa kyynisimmänkin katsojan.

Toisen tauon alkaessa katosi suurin osa yleisöstä, mikä oli todella sääli, sillä illan viimeiset esiintyjät olivat **Raul Mannola**, **Antonia de Cordoba** sekä **Laura Vilhonen** ja **Emilia Aho**. Antonia, kuten aina, säteili aurinkoista ja hyväntuulista lämpöä. Laura ei ole esiintynyt julkisesti peräti neljään vuoteen, joten oli mukava nähdä hänet taas lavalla. Ohjelmassa oli ensin alegrías bata de colan kanssa. En ensin huomannut colaa ja ihmettelin molempien tyttöjen jäykkyyttä ja varovaisuutta. Ilmeisesti tilaa ei ollut tarpeeksi: komeat punaiset puvut eivät oikein päässeet oikeuksiinsa. Tanssin olisi muutenkin toivonut olevan rennompaa, nyt molemmat tuntuivat kovasti keskittyvän tekniseen onnistumiseen. Toisena koreografiana oli zorongo gitano, jonka letrat ovat mielestäni kauneinta mahdollista flamencorunoutta. Antonian pehmeä ääni

soi ihastuttavasti ja koreografia istui hienosti lauluun.

Piirros: Heidi Kajander.

Caisan idea oli ymmärrettävä: kutsua mahdollisimman paljon esiintyjä, yhdistää eri kouluja, tanssijoita, tuoda koko flamencon kirjo katsojien luo. Valitettavasti tämä herttainen ja kaunis ajatus ei oikein toiminut. Liian runsas ohjelma alkoi tuntua todella puuduttavalta ja vei aivan turhaa loppupään esiintyjiltä heidän ansaitsemansa huomion. Illan kruunasi vielä kulttuurikeskuksen oma **Francisco**, joka toimi fiestan hieman liian esiintymishaluisena, mutta hyväntahtoisena juontajana madonna-mikki päässään. Tässä mieheissä oli vähän liikaa show-meininkiä. Jos ohjelman olisi tiivistänyt pariin tuntiin ja yleisölle olisi annettu tauoilla tilaisuus tanssia sevillanasta, olisi konsepti ollut toimivampi. Kaunis idea kuitenkin!

Milena Urmas

FLAMENCOJAZZIA LA CABANASSA

Torstaina 5.4.2001 järjestettiin ravintola La Cabanassa ohjelmallinen ilta, jota mainostettiin Jazzflamencona. Olin tyytyväinen, kun pitkästä aikaa tarjolla oli iltama, joka ei ollut varsinainen konserttimainen esitys vaan ravintolamilljöössä vietetty ilta, jonka lomassa kuultiin musiikkiesityksiä. La Cabana ei kuitenkaan ollut osannut päättää, mikälainen tilaisuus olisi kyseessä. Minä olin parin seuralaiseni kanssa ajatellut nauttia illasta täysillä ja kuunnella esityksiä pikkusytävän ja hyvien juomien säestämänä. Yläkerran ravintolatiloihin ohjattiin jättämään ruokatilaukset alabaariin, jossa baarimikko kuitenkin oli sitä mieltä, ettei ruokia sovi tuoda enää alakertaan, kun "siitä tulisi niin vaikeaa". No, emme tietenkään tästä lannistuneet vaan olimme pakotettuja painottamaan juomapuoleen.

Ohjelmassa olisi kuvitellut olevan flamencon ja jazzin fuusiota, mutta itse asiassa ensin kuultiin pieni jazzahava osuus, jota seurasi tutuksi tullutta tasavarmaa laatua **Mannoloilta** ja kumppaneilta. **Timo Lehto** soitti alkuosuudessa Raulin kanssa pari mukavasti svengaavaa kappaletta (*Eleanor Rigby* – *All the Lonely People* jäi mieleen tyylikkäänä sovituksena). Olisi ollut mielenkiintoista juuri tässä osuudessa kuulla **Raulilta** enemmän flamencomaisia irtottoja musiikin maustamiseksi, sillä ilman niitä yleisvaikutelma jäi vähän laimean popahavaksi. Tukea musiikille antoivat eniten useassa yhteydessä positiivisesti tunnetuksi tulleen **Karo Sampelan** (ja myöhemmin **Ricardon**, **Antonian** ja **Emilian**) rytmit.

Flamenco-osuus alkoi pienen tauon jälkeen. Raul ja Antonia eivät taida koskaan pettää yleisöään, ja nytkin kuultiin laadukasta ammattilaisen jälkeä.

Kaikeksi onneksi Antonia on vielä aina niin sirkuttavan iloinen ja välitön, että katsoja saa vaikutelman spontaanista ja vilpittömästä esiintymisestä – Raul onkin yleensä niin vähäeleinen, että hänet saattaisi ensi näkemältä tulkita jopa kylmähäköksi soittajaksi.

Illan aikana kuultiin jo aika tutuksi käynyt ohjelmaa: fandangosta, buleríaa, alegríaa ja tangosta, ja yhden tauon jälkeen soitettiin taas pieni jazz-pätkä, joka jäi vähän irralliseksi muusta ohjelmasta – ehkä siksikin, että yleisö koostui valtaosin flamencon harrastajista. Kauneimmin Antonian ääni eli tällä kertaa mielestäni Raulin soittaessa por alegrías. On ihailtavaa katsoa ja kuunnella, kuinka ammattilaisten henkinen yhteistyö pelaa saumattomasti...
¡Viva el matrimonio!

Yleisö taputti esiintyjää kovasti lavalle, ja encore-buleriaksen jälkeen he heittivätkin vielä kaikkien riemuksi sevillanaksen *Pienso en ti*, jolloin siiderihuuruiset katsojat pääsivät tanssimaan lavan edessä olevassa tilassa. Konsertin jälkeen flamencotunnelman olisi suonut vielä jatkuvan, mutta valitettavasti tunnelma kuivui kokoon jo vähän ajan jälkeen, kun sevillanasta ei enää soinut ja muutenkin taustamusiikki oli hieinan liian lujalla juttelua varten (aivan kuten settien välisillä tauoillakin).

Kaiken kaikkiaan ohjelmallisessa illassa oli kiva tunnelma ja esitykset sujuivat moitteettomasti. Onnistuneemman illanvietosta olisi tehnyt vielä pieni panostus ravintolan puolelta: tapoja olisi pitänyt voida tilata alakertaan ja flamencoyleisöstä olisi pitänyt ottaa kaikki irti esim. soittamalla sevillanasta ja muuta asiaankuuluvaa musiikkia settien jälkeen, jolloin ihmiset olisivat varmasti jääneet juhlimaan (ja kartuttamaan baarin kassaa) vielä pidempään.

Sampsu Peltonen

ISABEL BAYÓN RYHMINEEN

19.04.2001 Centro Cultural El Monte,
Sevilla

Isabel Bayón ja Fernando Romero,
tanssi

Juan José Amador ja José Anillo, laulu
Paco Arriaga, Jesús Torres, Manuel
Pérez, kitara

Manuel Muños "El Pájaro", perkussiot

Esityksen mielenkiintoisinta antia oli kahden hyvin erityylisten tanssijan yhteistyö: Isabel Bayón on hyvin elegantti, pienikokoinen tanssija, jonka liikkeet ovat nopeita ja sähköisiä. Kontakti yleisöön on kiinteä ja hymy herkässä. Isabel Bayón nauttii tanssimisesta avoimesti ja hän tulkitsee ominta liikekieltään parhaiten tientosin ja tangosin kautta. Fernando Romeron erikoisalaa ovat piruetit: hän on voimakas tanssija, jonka yleinen liikekieli on laajaa ja tilaa vaativaa ja joka rytmittää suurieleistä tanssiaan tiukoilla, moninkertaisilla piruettisarjoilla. Vaikuttaa siltä, että Romerolla on vahva baletitausta ja sen lisäksi poikkeuksellinen tasapainoaisti: parhaimmillaan hän ylsi vitoispiruettiin tai jäi kolmoispiruetin jälkeen seisomaan kenkiensä kärjille. Romero ei ole Bayónin ryhmän vakiojäsen, vaan hänet oli kutsuttu erityisesti tätä esitystä varten vierailevaksi tanssijaksi.

Esitys alkoi Isabel Bayón yhtäaikaaisesti voimakkaalla ja herkällä siguiriyak-sella. Tanssijan jäntevät, nopeat liikkeet sopivat hyvin hänen valitsemaansa musiikkiin. Isabel Bayón suosii varsin modernia musiikkia ja liikekieltä ja cajónin antama rytmien tausta on hyvin olennainen osa hänen tyyliään.

Juan José Amadorin laulaman lyhyen fandangon jälkeen oli Fernando Rome-

ron vuoro tehdä vaikutus yleisöön farrucallaan. Kyseinen numero onkin ehkä kaikkein vaikuttavin flamencoesitys, jonka olen nähnyt, lähinnä juuri niiden uskomattomien piruettien takia. Musiikki oli jälleen hyvin modernia ja sen rytmi keinahteli mielenkiintoisesti tukien tanssijan valitsemaa tempon vaihtelua. Suuret, kaarevat liikkeet ja harppovat askeleet saivat taustakseen hidasta ja hiljaa soitettua farrucaa, kun taas nopeat piruetit ja voimakkaat koputteluosuudet säestettiin suoraan kiihkeällä rytmillä.

Vaikka Romero on kerrassaan vaikuttava, ryhdikäs tanssija, yhtä pientä yksityiskohtaa jäin kaipaamaan: hänen huolettomasti roikkuvat kätensä eivät jotenkin sovi hänen muuten niin huoliteltuun liikekieleensä. Hänen lerppuvat sormensa ovat kuin särö muuten niin puhtaslinjaisessa tyyliässä.

Seuraavaksi oli vuorossa Isabel Bayónin tientos, jossa tanssija oli selkeästi elementissään. Herkullisia, nautinnollisia liikkeitä, paljon hymyä ja tanssimisen iloa. Pukukin oli valittu oivallisesti korostamaan tanssijan liikehdintää. Se muistutti lähinnä modernin tanssin pukua, sininen kangas oli kevyt ja leijui tanssijan ympärillä pehmentäen vikkeliä liikkeitä. Isabel Bayónin tyyli on hyvin innovatiivinen ja ottaa modernista paljon vaikutteita, mutta ei hylkää vanhankaan koulukunnan oppeja. Hän lisää koreografiohinsa paljon pieniä, mutta tärkeitä yksityiskohtia, käsien tai pään liikkeitä ja osaa pitää yleisön hallussaan hyvällä koreografian rytmityksen tajuullaan.

Esityksen toinen ei-tanssillinen numero oli kitaristien ja perkussionistin juhlaa. Pojat soittivat tanguillosin hyvin vapaasti improvisoiden ja tulos muistutti flamencon ja jazzin välimuotoa. Mukaansa tempaava rytmi ja kitaristien monimutkaiset, erikoiset falsetat tekivät kuuntelusta nautinnon. Laulajille ei

tähän numeroon jäänyt sijaa, tanguillos soitettiin täysin instrumentaalisena.

Illan viimeinen osuus oli Bayónin ja Romeron duettona tanssiman soleá, joka päättyi tietenkin buleriakseen. Tämä olikin jännittävää katseltavaa: pikku-ruinen Bayón ja kaksi kertaa kookkaampi Romero yhtä aikaa samalla lavalla, kumpikin omalla tyylillään. Kiehtovaa oli nähdä, miten kumpikin tanssija, vaikka tanssivatkin yhdessä, kuitenkin tanssivat itselleen. He eivät koskeneet toisiinsa kertaakaan koko dueton aikana, eikä heidän välillään muutenkaan näkynyt kontaktia kuin

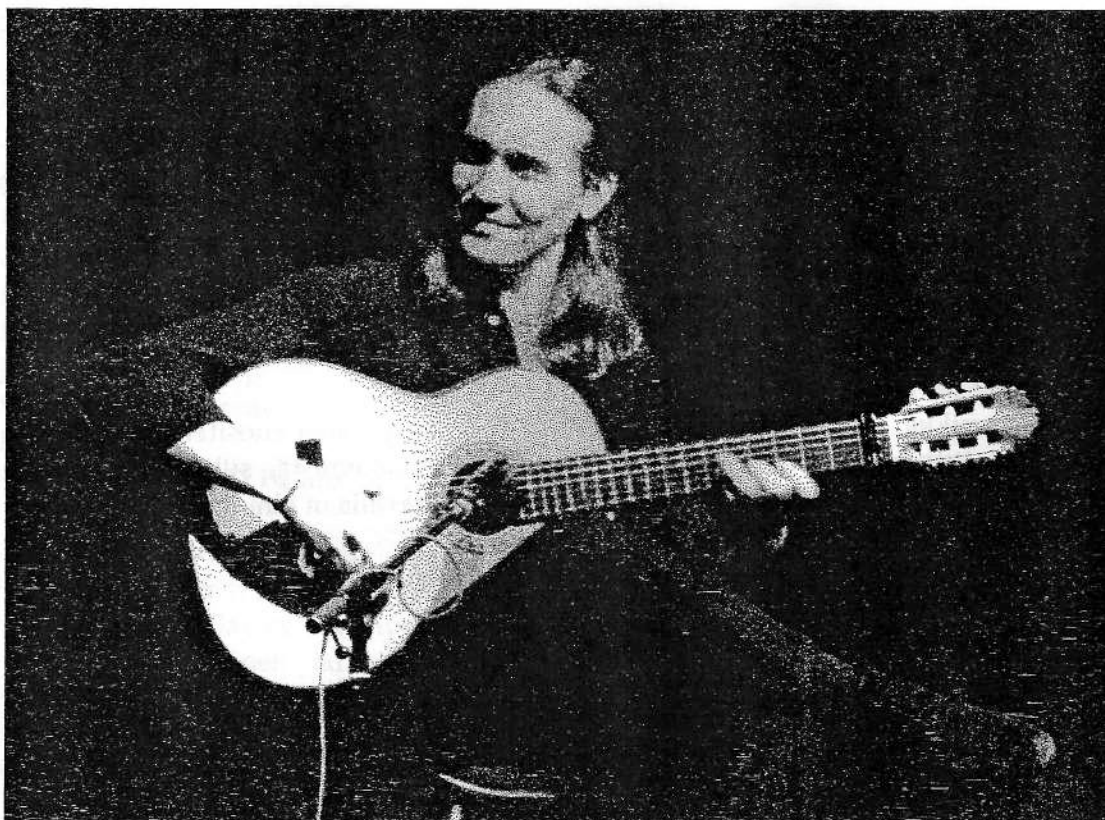
hetkittäin, vaikka he suurimman osan aikaa tanssivat täysin identtisiä askelia tai pelikuvana toisilleen. Identtisten askelkuvioiden aikana näkyi tanssijoiden erilaisuus parhaiten: Bayónin pienet ja napakat liikkeet, salaman-nopeat käännökset ja Romeron suuret, kaarevat käsiliikkeet ja harppovat askelet. Kuinka erilailla voikaan samaa koreografiaa tanssia!

Voin lämpimästi suositella molemman artistin näkemistä, sillä kumpikin on omalla tavallaan ainutlaatuinen.

Katia Enbuske

Isabel Bayón.

Vidente Amigo soittaa April Jazzissa. Kuva: AK.

FLAMENCOAKO VAI EI?

Vicente Amigo April Jazzissa
25.4.2001

Moni varmaan kysyy, mitä **Vicente Amigo** tekee jazzfestivaaleilla? No hyvä että jotain, viime vuonnahan keikka peruuntui äkillisestä sairastumisesta johtuen samana päivänä. Jazzia tai ei, mutta ajan henki näyttää olevan cross-over eli tyylien sekoittaminen. Onhan Pori jazzkin vuosikaudet kuskannut enenevässä määrin niin blues-, rock-, latino- kuin flamenco -tyylin edustajia festivaaleilleen. Tapiolasalin runsaslukuisesta yleisöstä varmaan puolet olikin asiaan vihkiytymättömiä festivaalikävijöitä, tuoden flamencolle varmasti uusia kuulijoita. Meidän fla-

mencon harrastajien kannaltahan on vain hyvä suuremman yleisön kiinnostuessa flamencosta.

Toisaalta uskon vanhojen flamenco-puristien, varsinkin Espanjassa, kiel-tävän Córdoban oman pojan kolmesti, sen verran kauaksi lähteiltään hän on tyytynsä vienyt. Eihän Vicente Amigon musiikki olekaan enää mitään perinteisintä flamenco. Siinä on paljon aineksia sieltä sun täältä, kuullostaen paikoitellen hyvinkin jazztahtavalta tai "world musicilta". Vicenten paljon musiikissaan käyttämä sanaton laulu on omittu suoraan vanhalta keikkaystävältään **Pat Metheny**ltä, joka itse on ollut uudistamassa amerikkalaista jazzkenttää 70-luvulta asti. Näin Methenyn samaisella estradilla useita vuosia sitten, enkä nyt voinut olla huomaamatta yhteneväisyyksiä miesten musiikissa, niin eri lähtökohdista kun he ovat lähteneetkin. Jos se jotakuta ärsyttääkin, mielestäni Vicente on tehnyt soppansa erittäin tyylikkäästi. Jazz-

maisuus ui hyvin flamencon keskellä eikä uudella levyllä häirinneet viihdemäiset elementit enää liveinä kuultuna kiusanneet "flamenco aficionadoa" minussa.

Keikan aloitti *Callejon De La Luna* -solea ensimmäiseltä levyllä, joka yksin kitaralla soitettuna oli ehkä sitä keikan puhtainta flamencoä, eikä kitaristin virtuoosimaisuus jäänyt varmaan keneltäkään huomaamatta. No, flamencon taitaminenhan ei toisaalta välttämättä vaadi mitään huipputeknisyyttä, mutta Vicente on osoittanut että hän ei ole vain salamasorminen virtuoosi, vaan oman tyyliensä omaava ja perinteet tunteva taitaja. Toisen levyn upea *Mensaje-fandangos* jatkoi ja osoitti kuitenkin suunnan illalle. Bändi oli käytössä täysin resurssien ja niin percussionistit **Patxi Camara** ja **Cesareo Munoz "El Guito"**, kuin kakkoskitaristi **Jose Manuel Hierrokin** pääsivät laulamaan sanattomia melodioita unisonossa (yhteen ääneen). Tämä toimikin korvia hivelevästi. Erityisesti ykkösperkussionisti Patxi Camaran työskentelyä oli läpi konsertin mielenkiitoista seurata. Flamencolaulaja **Blas Cordoba "Kejio"** joutui heti hyppäämään isoihin saappaisiin, kun levyllä kappaleen laulaa **Duquende**, joka on eräs tämän hetken sielukkaimista flamencolaulajista. Eikä hän niistä saappaista selvinnytkään. En sano että laulu olisi ollut huonoa, mutta kun Vicentellä on eturivin kitaristina ollut mahdollisuus pyytää levyilleen Duquenden ja **Montse Cortesin** kaltaisia laulajia, en voinut olla miettimättä, miltä konsertin kappaleet olisivat kuulostaneet heidän esittäminään. On harmi, että **Camaron-Tomatito** taseisia parivaljakkoja ei enää tunnuta saavan samoilta lavoille, vaan jako tuntuu aina olevan joko kitara- tai laulukonsertti. Hieman minua tässäkin konsertissa häiritsi kitarapainotteisuus, kun olisin toivonut mukaan jopa tanssia tai ainakin lisää laulua. Niiden kera kun Vicente kuitenkin on parhaimmillaan.

Toisiaan täydentävinä elementteinä laulun ja perkussoiden ohella kitarakin saa erilaisen merkityksen. Oli miten oli, paikalla olevat saivat nauttia täyden annoksen taidokasta flamenco-kitaran soittoa. Setissä kuultiin kiitettävän laajasti kappaleita miehen koko neljän levyn soolotuotannosta.

Vicente otti yleisönsä maailmantähden elkein. Kädet auki ja tukka kiinni hän kiitti kohteliaasti ja "coolisti" jähmeää yleisöään. Luulisi Vicenten kuitenkin jo tottuneen suomalaisten hiljaiseen palvontaan, hänhän oli täällä jo kolmatta kertaa kolmen vuoden sisällä. Maestron lavaolemus olikin hyvin itsetietoinen, eikä kivikasvon nähty paria hymyä lukuunottamatta juuri näyttävän mielenliikutuksiaan. Silmät kiinni ja kasvot ylöspäin soittamalla sai katsomoon vaikutelman kuin myös tämäkin olisi harkittua? "Kristusmaista" olemusta korosti ylhäältäpäin lankeava valo, joka oli kuin suoraan uskonnonkirjan kannesta. Joka tapauksessa kaikki oli sen verran hyvin harjoiteltua, ettei bändin kesken voinut havaita suurempaa kommunikointia tapahtuneen. Maestro soitti ja muut hoitivat tonttinsa häntä seuraten. Häivähdys vuorovaikutuksellisesta bändisoitosta nähtiin coren buleriassa, jossa Vicente tuntui ensimmäistä kertaa todella innostuvan ja soittavan enemmän läsnä.

Hieman jäi kaivelemaan, miksi basisti **Antonio "Macca" Ramas** ja perkussoiden ykkösmies **Tino di Geraldo** olivat ennakkotiedoista huolimatta jääneet pois. He olisivat voineet antaa konsertille aivan uuden ulottuvuuden.

Tommi Virtanen

FLAMENCON JÄLJILLÄ

Itäkeskuksen Stoassa esitettiin huh-tikuun lopulla tanssija-koreografi Jyrki Karttusen kaksi teosta: Digital Duende vuodelta 1998 sekä vuonna 2000 valmistunut Mr & Mrs Betlehem. Koska teoksilla oli tiettävästi jotain tekemistä flamencon kanssa, Letran peloton toimitus lähti ottamaan asiasta selvää.

Jyrki Karttunen tekee nykytanssia, jota on helppo katsoa. Omalla kohdallani tä-mä tarkoittaa sitä, ettei teoksissa ollut loputonta maassa kieriskelyä, hihkumista ja mölähelyä tai esimerkiksi tuskaista duettoja pinkiksi maalatun heitekan kanssa. Sen sijaan oli paljon mielenkiintoisia liikkeitä, vaihtelevaa musiikkia ja osaavaa esittämistä.

Monta kättä yhtä jalkaa

Digital Duende on kahden miehen, Karttusen sekä Teemu Kyytisen esitys. Miehet liikkuvat hyvin saman oloisesti, vaikka Kyytinen on Karttusta huomattavasti pitempi. Jollain ihmeen tavalla Kyytinen oli osannut napata Karttusen hassusti heiluvien jalkojen ja viuhtovien käsien liikkeitä aivan kuin hän olisi aina tanssinut juuri samalla tavalla.

Käsissä tuntuukin olevan Karttusen voima, sillä niin jaloilla kuin maassakin tehdyt liikkeet olivat aika tavanomaisia – no, ehkä tuota Karttus-hyppelyä lukuunottamatta. Mutta hänen käsissään tuntui olevan jatkuva virta, joka lakkaamatta tuotti uusia, hauskoja ja kauniita kuvioita.

Karttunen oli tanssijoista teknisesti etevämpi osapuoli. Oli suorastaan lumovaa katsoa hänen kehonhallintaansa muutamissa pysähtyvissä liikkeissä.

Kun Karttusen liike seisahtaa, niin yksikään lihas ei jää vipattamaan. Se oli hyvä muistutus myös siitä, miten – samoin kuin musiikissa – tauko voi moninkertaistaa sitä ympäröivien liikkeiden tehon.

Entäs se flamenco?

Teoksen alkupuolella oli musiikissa jotain lyhyeksi koputussarjaksi tunnistettavaa, jolloin tanssijat tuntuivat muistelevan etäisesti flamencomaista asentoa. Muuta flamenco teoksessa ei sitten ollutkaan, paitsi tietysti nimessä.

Nimistä puheenollen: Jyrki Karttunen taitaa tuottaa teostensa nimet jonkinlaisella satunnaislukugeneraattorilla, sillä ihan yhtä vähän kuin Digital Duendesta, katsojalle oli apua väliajan jälkeen esitetyn teoksen nimestä Mr & Mrs Betlehem. Voikin ehkä ajatella, että Karttusen nimet ovat tiivistä nykyproosaa, itsenäisiä taideteoksia, jotka kuvaavat subjektiaan vain unien logiikkaa noudattavan assosioivan reflektion kautta. (Älkää kysykö mitä tarkoitan, koska tuo edellinen lause syntyi transsinomaisessa tilassa automaattikirjoituksella.)

Pomon ongelmia

Toisella puoliskolla esiintyivät Karttusen ja Kyytisen lisäksi tanssijat Sari Lakso, Anna Niinimäki sekä Marinella Vartiainen. Suuremmassa ryhmässä ilmeni heti selvemmin ongelma, joka antoi viitteitä itsestään jo Digital Duendessa: jos koreografi tanssii omassa teoksessaan, se näkyy usein epätarkkuutena tanssijoiden ajoituksessa. Tässä tapauksessa kysymys saattoi tosin olla siitä, että jos teosta ei ollut esitetty vähään aikaan, liikkeet alkavat elää omaa elämänsä.

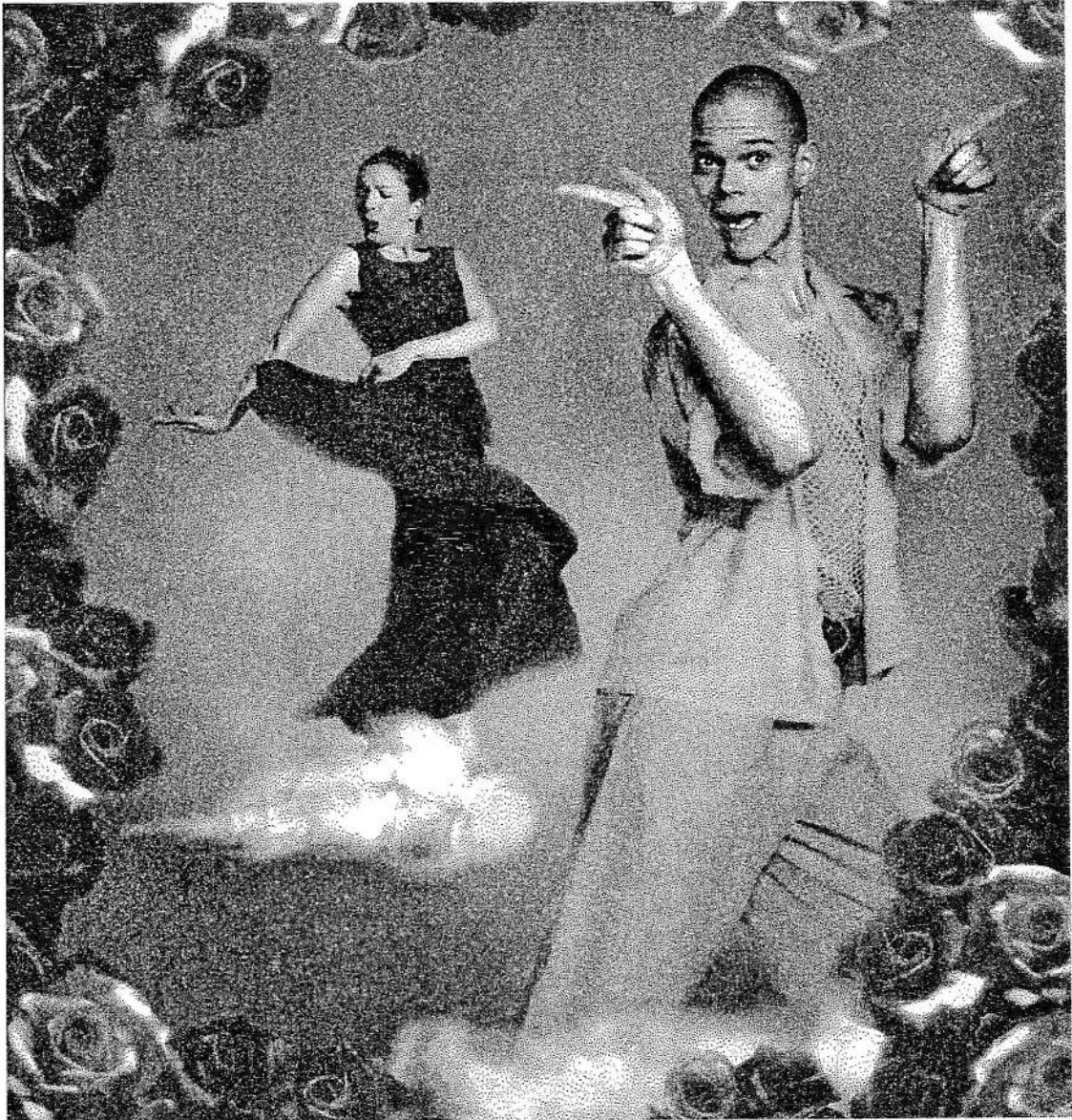
Toisaalta Karttunen ei ehkä muutenkaan ole parhaimmillaan isomman

ryhmän kanssa. Usean tanssijan lavalla ololle ei ihan koko ajan tuntunut olevan perusteita, ja ainakin intensiteetissä Betlehem hävisi Digital Duendelle. Tanssijat sinänsä selvisivät tehtävästään hyvin, eikä paremmin flamenco-tanssijana tunnettu Anna Niinimäki-kään näyttänyt lainkaan pyytelevän anteeksi näyttämöllä oloaan. Kiitosta voi antaa myös oivaltavasta valais- ja lavastuksesta: lattia muuttui valaistuksen myötä mustasta Rembrandtin taivaaksi. Vain enkelit puuttuivat.

Entäs se flamenco?

Flamencopisteitä teos saa Anna Niinimäestä, sevillanaksen perusaskeleesta ja ohituksesta sekä muutamasta ryhmässä tehdystä tasajalkaiskusta. Musiikki sen sijaan oli laidasta laitaan espanjalaishenkistä, mutta kaikkea muuta paitsi flamenco – tietokoneella tuotetuista äänimailmoista vanhoihin espanjankielisiin iskelmiin.

Juha Leino

Mr & Mrs Betlehem. Kuva: Ninna Kuismanen.

101 REYKJAVIK – FLAMENCOA LUMEN KESKELLÄ

Islantilainen uutuuselokuva kertoo Hlynurista, laiskasta miehestä, joka vielä 33-vuotiaankin asuu äitinsä helmoissa. Elokuva perustuu **Hallgrímur Helgasonin** viiden vuoden takaiseen samannimiseen romaaniin, joka on juuri julkaistu uudelleen Loisto-pokkari-sarjassa. Äiti kantaa töistä tullessaan pojalleen ruuat, kokikset sekä kalsarit. Sankarimme on siis varsin saamaton velttoilija, joka kavereineen bailaa yöt ja nukkuu päivät. Hlynur pitää naisista, mutta pakoilee velvollisuuksia. Kaikki menee varsin mukavasti, kunnes äiti löytää uuden rakkauden.

Miten tämä kaikki liittyy flamencoan? Hlynurin äiti rakastuu flamenco-opettajaansa, espanjalaiseen Lolaan. Ja, kun Hlynur polkaisee Lolan raskaaksi muuttuu sekä äidin että pojan elämä lopullisesti. Sanavalmista ja vahvaa Lolaa esittää **Pedro Almodóvarin** elokuvista tuttu **Victoria Abril**. Kirjassa Lola on islantilainen Lolla, alkoholikonsulentti, mutta kyllä Abrilin Lola tuo miellyt-

tävän eksoottisen tuulahduksen pohjoiseen Reykjavikiin.

Flamenco näkyy elokuvassa pariin otteeseen. *101 Reykjavikissa* flamenco välittyy ennemminkin harrastajan näkökulmasta. Elokuva tarjoaa realistisemman kuvan flamencon tanssimisesta kuin edelliset "flamenco-elokuvat". Tanssiminen on tunnilla hiiloa – tosin kukat hiuksissa.

Flamenco tanssitaan elokuvassa 101 Reykjavik.

Victoria Abrilin lisäksi elokuvassa esiintyvät **Hilmir Snær Gudnason** (Hlynur) sekä **Hanna Maria Karlsdóttir** (äiti). Elokuvan ohjaaja, teatterimies **Baltasar Kormákur** esittää Hlynurin kaveria Thrösturia. *101 Reykjavik* on miehen ensiohjaus. Helsingissä elokuva menee Bio Rexissä. Hauska ja suloinen elokuva, suosittelen lämpimästi.

Milena Urmas

¿COMO?

MITEN VALITSET ESIINTYMIS- PUKUSI?

Milena Urmas

Mitä pukea päälle esitykseen? Kaikki riippuu biisistä, tilanteesta ja tietysti vaatekaapin valikoimasta. Itse esiinnyn nykyään mielelläni housuissa, enkä edes muista, milloin olen viimeksi pannut päälleni kukallisen mekkoni, joka joitakin vuosia sitten oli lempiasuni. Toisaalta minulla on tiettyihin kappaleisiin aivan omat pukunsa: en voisi kuvitellakaan tanssivani erästä viuhka-garrotíniani muussa kuin lilassa, iltapukumallisessa taffipuvussa.

Siispä, mitä pukea päälle esitykseen? Millä perusteella valita väri tai malli? Liittykö vatteeseen mitään symboliikkaa, haluaako sillä kertoa jotain? Mistä hankkia asunsa? Miten puvustaa iso oppilasryhmä? Näihin ja muihin kysymyksiini hain vastausta helsinkiläisiltä flamencon tekijöiltä. He vastasivat minulle seuraavasti:

Erika Alajärvi on aina pitänyt esiintymispuvuissa yksinkertaisuudesta ja linjakkuudesta. "Nyt kuitenkin huomaa, että makuni on muuttumassa ja sallin asuissani myös tietynlaista "turhuutta". Sinänsä esiintymisvaatteeni eivät kerro mitään tarinaa, vaan valitsen pukujeni värin ja tyylin sen mukaan,

mitä esitän ja kenelle. Harvoin sitä kuitenkaan pääsee vaihtamaan pukua numeroiden välissä, joten usein väri merkkää ennemminkin yleistä tunnelmaa kuin yksittäistä kappaletta."

"Varsinaista lempiväriä minulla ei ole, mutta pidän mustasta ja tummanpunaisesta. Minulle esim. siguiriyas on musta tai valkoinen, alegrías merellisen turkoosi tai sininen, soleá tummanpunainen. Tientos ja taranto ovat minulle murrettuja värejä, esim. ruskean tai kerman sävyjä. Tientos ja taranto antavat minulle suurimman vapauden puvustuksen suunnittelussa: valitsen puvun sen mukaan, kenelle ja millä tyyllillä esiinnyn. Viimeisin lempibiisini on petenera, jonka tanssin mustassa hihattomassa mekossa, jonka päällä oli musta pitkähihainen pitsitunika. Teetin sen **Anna Perezillä**. Hänellä ja **Teresa Ackalínilla** olen teettänyt osan puvustani, osan olen tehnyt itse. Huiveja olen ostanut Espanjasta."

"Olen esiintynyt myös housuissa. Tanssin niissä aina kuitenkin naisena, en yritäkään esittää miestä. Housuissa joutuu miettimään uudestaan vartalon linjoja, esim. kädet. Toisaalta tyylini on sellainen, etten oikeastaan käytä paljon hametta hame päälläkään. Bata de cola on minulle uusi ja kiehtova tuttavuus. Aiemmin se ei kiinnostanut lainkaan. Cola vaatii aivan toisentyypistä liikumista, kävelystä lähtien. Se ei varsinaisesti ole vaikeaa, mutta tietysti minkä tahansa uuden elementin hallitseminen on vaativaa."

"Oppilasesitysten puvustusta rakentaessa joutuu aina tekemään kompromisseja, ja mitä enemmän ihmisiä sitä

enemmän periksi joutuu antamaan. Yleensä sitä kaivellaan kaappeja, sekä omia että oppilaiden. Mitä edistyneempia oppilaat ovat sitä enemmän heillä on myös omia juttuja. Pyrin tietysti aina yhtenäiseen, siistiin ja biisin mukaiseen yleisilmeeseen. Aina ei saa sitä, mitä haluaa, mutta esim. huiveilla saa paljon ja helposti aikaan. Haluan myös, että oppilaani tuntevat olonsa kotoisaksi esiintymispuvuissaan."

"Luulisin, että erikoisin esiintymisasuni on ollut minimekko ja lenkkarit, kun "esiinnyin" ystäväilleni Madridissa Retiron puistossa."

Anja Loikala luotsaa Blue Flamenco-tanssikoulua ja on tottunut puvustamaan ryhmiä oppilasnäytöksiin. "Koulun työtapana on luottaa opettajinsa ammattitaitoon. Kun ihminen rakentaa koreografiaansa, näkee hän tietyn vision puvustuksesta. Toki kompromisseja joudutaan tekemään suuntaan ja toiseen. Kun lähdetään valmistelemaan toukokuun lopussa pidettävää kevätjuhlaa, alkaa suunnittelutyö jo tammikuussa. Minä kysyn opettajilta heidän ajatuksiaan, heittelen omia ehdotuksiani ilmaan ja yhdessä päädytään lopulliseen ratkaisuun."

"Jokaisella esityksellä on oma teemansa, jonka minä suunnittelen. Minulla on selkeä visio näytöksen kulusta, "juonesta". Olemme pieni koulu eikä rahaa pukuihin ole, joudumme tekemään kompromisseja. Tietenkin toivoisin, että voisin puvustaa näytöksen kuten haluaisin, mutta toisaalta yhteishenki, joka syntyy, kun etsitään sopivia pukumateriaaleja omista kaapeista ja lainataan muille on tavattoman arvokasta. Itsetekemisen tuntu tekee omalla tavallaan jokaisesta näytöksestämme erikoisen. Teimme parhaamme. Olen varma, että se myös välittyy katsojille."

"Tanssi on kuitenkin tärkein asia. Vaatteen tulee tukea tanssia. Näyttämöllä

valoilla ja varjoilla saadaan yksinkertainenkin asu näyttäväksi. Itse näen tanssin kuvana tai tarinana. Asun värin ja tyylin tulee olla koreografian mukainen. Alegrías on minulle joko puhtaan, ylvään valkoinen tai vihreä, jonka koen elämän ja uuden alun värinä. Siguiriyaksen näen pahana, myrkyn vihreänä. Flamenco kertoo usein vahvoista tunteista, niinpä esim. tangos voisi olla palavan liekin punainen. Soleá oli minulle aina ennen musta, kunnes näin **Maija Lepistön** tanssivan sen valkoisessa. Mielestäni koreografian tekijällä on oikeus nähdä oma juttunsa sellaisena kuin hän sen näkee."

Röyhelöistä puvustustyyliä harrastetaan Sevillan Feriassa. Tässä tanssitaan sevillanasta kadulla. Kuva: Katia Enbuske.

"Koulussamme toimivien kehitysvammaisten ryhmien puvustaminen onkin sitten oma juttunsa. On eri asia puvustaa kuka tahansa parikymppinen flamencon harrastaja tai parikymppinen kehariharrastaja. Kun ostin tanssikoulun, tuli kaupan mukana asuja, jotka eivät välttämättä istu nuorten koreografiemme tekemiin tansseihin. Varastotamme löytyy mm. vanhoja, isokukallisia pukuja, jotka eivät oikein ole kelvanneet kenellekään. Mutta nyt alkeis-kehariryhmämme suorastaan rakastui niihin. Tanssijoiden ylpeys puvuistaan

ja se, miten he kantavat ne yllään muutti nuo puvut täysin. He kävelevät ja tanssivat niissä kuin kuningattaret.”

Anne Riikola käyttää mielellään hihatomia pukuja. ”Minulle vartalon ja käsi-
varsien käyttö on tärkeää ja hihat-
massa puvussa linjat tulevat mielestäni
erityisen hyvin esille. Tietenkin koko
puvustusasia riippuu tilanteesta: pu-
vun ja koreografian tulee täydentää toi-
siaan. Jos biisi ja liikekieli on moder-
nimpaa, täytyy puvun tukea niitä. Mu-
siikista, koreografiasta ja asusta muo-
dostuu kokonaisuus.”

Belén Mayan modernin yksinkertainen puku Helsingin IV Flamencofestivaalilla edustaa hihatonta tyyliä. Kuva: AK.

”Valitsen puvun värin palon mukaan. Itselleni teen mielelläni surumielisiä biisejä, joten suosin tummia asuja, esim. soleáan pukeudun mustaan (sininen kiinnostaa myös). Kun tanssi ker-

ran kertoo surusta, raivosta, rakkauden menetyksestä, niin musta väri ja puvun simppeleisyys tukee sitä tarinaa. En ole pahemmin tanssinut iloisia tansseja, mutta alegrías olisi varmaan punainen. Esiintymisvaatteeni eivät varsinaisesti symboloi mitään, en kerro niillä mitään tarinaa. Huivi voisi olla ennemminkin sellainen ”kertoja”: samassa kappa-
leessa sitä voi käyttää asusteena tai vä-
lineenä. Merkitys tulee siitä, minkä vä-
rinen huivi on tai miten sitä käytetään.”

”Itse en tee pukujani, vaan olen teet-
tänyt niitä ystäväilläni ja **Ritva Rauta-
vaaralla** Flamenco Shopissa. Valmiita
pukuja en ole ostanut. Jerezissä olles-
sani olisi tehnyt mieli teettää puku,
mutta se jäi toteuttamatta.”

”Olen siinä mielessä naisellinen tans-
sija, että tanssin mieluiten hameessa –
muiden päällä housut on ihan ok. Omissa jutuissani teen paljon sellaisia
liikkeitä, jotka eivät mielestäni näytä
hyviltä housuissa. Kerran olen esiin-
tynyt housut jalassa, mutten oikein vä-
littä siitä. Ehkä erikoisin asu, jossa olen
esiintynyt oli valtava, varmaan 10 kiloa
painava kermakakkuluomus, jossa
tanssin sevillanaksen ensimmäisessä
oppilasnäytöksessäni Flamenco Shopis-
sa. Se oli hieno feriamekko, muttei mi-
nun tyyliäni.”

”Oppilasnäytöksien puvustamisessa
raha rajoittaa, ikävä kyllä. Visioita kyllä
löytyy, mutta ne on harvoin toteu-
tettavissa. Puvustukseen vaikuttaa ryh-
män koko, ihmisten koko, se, mitä on
entuudestaan käytettävissä. On tärkeää
osata käyttää vanhaa uudella tavalla.
Kilpatanssiajoiltani oppimastani oli
vai-kea päästä eroon: kesti kauan en-
nen kuin totuin ajatukseen, ettei kaiken
tarvitse olla viimeisen päälle. Jos väri
on sama, niin hyvä – kukan ei tarvitse
olla samalla puolella päätä. Onnistu-
minen ei ole kiinni puvustuksesta, mut-
ta se kyllä auttaa. Vaatteet eivät kui-
tenkaan peitä virheitä.”

"Esiintymispuvuista on tietysti erilaisia mielipiteitä, joita on toki kunnioitettava. Minulle on kuitenkin täysin vieras ajatus tanssia esim. siguiriyas tai taranto kirkkaassa puvussa. Niinkuin flamencossa yleensä, myös puvuissa tarvitaan tilanneherkkyyttä."

Marianna Verdecia puvustaa koreografiansa fiiliksen mukaan. "Se tulee yleensä itsestään. Esim. eräästä tientoksesta (se oli valmis koreografia, jonka harjoittelimme yhdessä Kirsi Kannaksen kanssa) tuli sellainen tunne, että puvun tulee olla lila, pitkähihainen, perinteisen mallinen mekko röyhelöllä. Joskus tanssista tulee fiilis. Toisinaan taas puku on ollut jo pitkään valmiina ja vain odottaa oikeaa hetkeä, oikeaa tanssia. Tälläkin hetkellä kaapissa roikkuu jo kolmatta vuotta yksi puku odottamassa."

"Sekä malli, että väri ovat tärkeitä. Vakavaa kappaletta en tanssisi kukallisessa tai räikeässä puvussa. Toisaalta sekä soleán että alegríaksen voi tanssia punaisessa. Silloin mallilla on väliä. Jos tanssi on iloinen, niin kyllä siinä silloin saa olla mukana röyhelöitä, kukkia, pilkkuja. Jos se on traagisempi, niin yksinkertaisuus on silloin tärkeää. Varsinkin aiemmin päähäni oli juurtunut ajatus, tientoksesta lilana ja soleásta punaisena. Välttämättä se ei enää ole niin. Siguiriyas on minulle valkoinen tai musta. Se on kappaleena tavattoman syvä ja puhdas, ei minkään värinen. Lempivärejäni ovat sininen, lila sekä musta-punainen, joka on aina tyylikäs flamencoväriyhdistelmä. Lempibiisini on alegrías ja tanssin sen yleensä mustassa puvussa, jossa on isot aniliinin-punaiset kukat. Haaveilen pilkullisesta alegríaspuvusta."

"Teen kaikki pukuni itse. Ideoita saan joka paikasta, tavallisistakin vaatteista. Ideoita on paljon, mutten oikein uskalla tehdä mitään hirveän ihmeellisiä pu-

kuja, etteivät ne vie ideaa tanssista. Te-kisi kyllä mieli toteuttaa vähän erilaisempia, yksinkertaisempia pukuideoita. Yleensä minulla on monta ideaa, joista valitsen jonkun. Mallin valintaan vaikuttaa mm. kangas. Nyt kesällä aion toteuttaa joitakin ideoitani."

"Olen esiintynyt myös housuissa, kun olemme **Kirsin** kanssa tehneet joitakin duoja. Olen tanssinut miehen roolia. Miehen roolissa pystyn tekemään aika paljon samaa kuin naisen – tyyli on helposti muutettavissa. Housut jalassa liikkeet näkyvät eri tavoin, esim. lantion alue, joka minusta on todella kauris tulee paremmin esille. Hameessa lanteet usein peittyvät kankaiden alle, mikä on sääli. Housut on tyylikäs ja selkeä vaate, myös naiselle. Tähän asti olen aina vetänyt miehen roolia, muuta nyt haluaisin tanssia myös naisena housut jalassa. Bata de colan ompelin itselleni koulun lopputyönä ja olen tehnyt jotain pieniä juttuja, mm. alegríaksen viuhkan kanssa. Juuri siksi flamenco on niin ihanaa: voi tehdä niin paljon erilaisia juttuja."

"Hankalimmassa puvussa, jossa olen esiintynyt oli musta yläosa ja punainen kolmen röyhelön superpainava alaosa. Koreografiassa oli runsaasti piruetteja ja niistä selviytyminen oli todella hankalaa sen painavan helman takia. Oudimman näköinen puku taisi olla sellainen sininen, jonka hihoista roikkui pitkät suikaleet. Siinä tanssin FlamencoPop-näytöksessä."

"Baila Bailan oppilasnäytöksien puvustusta ei varsinaisesti tehdä, vaan oppilaat tilaavat treenihameita minulta pitkin vuotta ja ostavat itse jumppapukuja yläosaksi. Mihinkään varsinaiseen flamencopuvustukseen koululamme ei ole mahdollisuuksia, mutta joskus haluaisin vielä toteuttaa kunnon esiintymispukuprojektin."

TIENDA

Tällä palstalla Helsingin Flamencoyhdistys ry:n jäsenet voivat ilmaiseksi ilmoittaa myytävänä olevista flamencotarvikkeista.

ILMOITUSHINNAT LETRASSA

1/1	sivu	1000,- mk
1/2	sivu	500,- mk
1/4	sivu	250,- mk
1/8	sivu	125,- mk

OHJEITA LETRAAN KIRJOITTAVILLE:

Jutut toimitetaan mieluiten sähköpostilla tai levykkeellä Irja Kajanderille joko Word tai RTF (Rich Text Format) -muodossa.

Älä laita juttuun ylimääräisiä muotoiluja (sisennyksiä, tavutuksia tms.) Paperikopio mukaan!

e-mail: irja.kajander@kolumbus.fi

Liitetiedostot RTF-muodossa. Lyhyet jutut voit kirjoittaa sähköpostiviestinä.

Aineiston jättö Letran numeroon 3/2001 viimeistään 24.8.2001.

PEÑAN SALIN VUOKRAUS

Helsingin flamencoyhdistyksen salia voi vuokrata opetus- ja harjoituskäyttöön kuka tahansa. Salin osoite on **Pohjoisesplanadi 2.**

Hinnat:	OPETUSKÄYTTÖÖN	HARJOITUSKÄYTTÖÖN
Jäsenille:	Pieni sali 40 mk/h	Pieni sali 20 mk/h
	Iso sali 70 mk/h	Iso sali 40 mk/h
Muille:	Pieni sali 50 mk/h	Pieni sali 30 mk/h
	Iso sali 80 mk/h	Iso sali 50 mk/h

Tiedustelut ja salivaraukset:

Auli Kaartinen, p. 09-351 4781, gsm 050-305 7392

Haluaako tutuksi liittyä Helsingin Flamencoyhdistykseen? Vuotuisen jäsenmaksunsa maksanut saa neljästi vuodessa ilmestyvän Letran ja 10-30% alennuksen kaikista yhdistyksen järjestämistä tapahtumista. **Vuosimaksu on 120 mk, kerran maksettava liittymismaksu 50 mk.**

Jäseneksi liittyminen: Maksa **170 mk** yhdistyksen tilille **Merita Hakaniemi 206518-21707**. Kirjoita kuittiin nimesi, osoitteesi ja kotipaikkasi (jos se on muu kuin osoitteesi). Maksaessasi automaattilla muista kirjoittaa osoitteesi Tiedotuksia-kohtaan. Voit varmistaa jäsenyytesi soittamalla taloudenhoitaja Eija-Liisa Linnapuomi-Kanervalle noin viikko maksutapahtuman jälkeen. Liityttyäsi sinulle lähetetään jäsenkortti sekä kuluvan vuoden jo ilmestyneet Letrat uusimman numeron mukana.

2

landangas

*No va mi niña
por aqua a la fuente
ya no va mi niña
ya no se divierte*

*no va mi niña
por aqua al arroyo
ya no va mi niña
ya no va mi niña
no tiene novio*

*¿ a donde tienes la cama ?
tortolilla dime, dime
¿ a donde tienes la cama ?
allá arriba en el monte
debajo de una retama
tortolilla dime y dime, dime*

*nunca acabas de aprender
por larga que sea la vida
nunca acabas de aprender
y yo creyendo que sabía
tú sentir to'ó mí querer
y que equivocación la mía larga*

*yo soy aqua de la mar
y tú de la sierra eres río
yo soy aqua de la mar
bajas del monte bravío
y entre mis aguas saladas
se pierde tu poderío*

Ei mene tyttöni
hakemaan vettä lähteeltä,
enää ei mene tyttöni
pitämään hauskaa.

Ei mene tyttöni
hakemaan vettä puroilta.
Enää ei mene tyttöni,
enää ei mene tyttöni,
enää ei ole sulhasta.

Missä on pesäsi,
kerro satakieli kerro,
missä on pesäsi?
Tuolla ylhäällä vuorella
erään pensaan alla.
Kerro satakieli kerro, kerro.

Et koskaan täysin voi oppia
pitkänkään elämän varrella,
et koskaan täysin voi oppia.
Ja minä luulin tietäväni,
että osaisit aistia rakkauteni.
Mikä valtava erehdykseni.

Minä olen meren vettä
ja sinä vuorelta olet joki,
minä olen meren vettä,
lasket mahtavalta vuorelta.
Minun suolaisessa vedessäni
kadotat mahtisi.

suomennos: E. Alajärvi